

בגאיון לה:
איש הגורל: מאו צה-טונג

העולם הזה

כשירדה החשכה על מסלול המרוץ בגבעתיים, זשברי הכסאות נערמו — השמיעה המערכת כולה אנטה עמוקה של הקלה אינסופית. במשך ארבעה שבועות נעשתה כל העבודה העצומה הכרוכה בהכנת מסעל ספורטיבי כה גדול, דיברו, אכלו, שתו וחלמו חברי המערכת על אופנועים. המזכירות שקעה בים של גביעים ומדליות, ואילו דוש, הרגל ליהנות מצרות הוולת ושללו עצמו, טוען שהתקשה להרדם בלילות, יהיה נאלץ לספור אופנועים...

הענין עצמו התחיל עוד לפני חמשה חדשים. באחת מישיבות המערכת התלונן עורך-הספורט על גורלו המר: חיי הספורט בארץ משעממים, מעט הענין שישנו מצטמצם כולו בענף אחד ויחיד (כדורגל), וגם ענף זה רדום עד בואה של קבוצה מחו"ל. אמר אחד הנוכחים, שמח לאידו של איש הספורט: אם אין לך על מה לכתוב, לך וארגן משהו שאפשר לכתוב עליו.

הרעיון דחף באוויר, וחזר אל שולחן המערכת. בעצם, מדוע לא? מיטב העתונים בתורל מארגנים מפעלי ספורט, מדוע חייבת כל הפעילות בארץ להתרכז בקומץ ארגונים מפלגתיים או מפלגתיים-למחצה, אשר השקפות-עולמם הדוגמטיות חשובות בעיניהם יותר מן הפעילות הספורטיבית?

אחרי דיון קצר הוחלט לערוך מרוץ אופנועים. מהותו לא הוגדרה בדיוק, והוטל על יהודה יען, האופנוען הבלונדי, לתפד הצעה ולבחור מסלול מתאים. עברו ימים, וכיום בהיר אחד התפרץ יהודה למערכת והכריז בקול חגיגי, כארכימדיס, הוקן בשעתו: מצאתי.

אפשר היה לקיים את המרוץ מיד, אולם בינתיים באה המכביה, ומארגניה ביקשו: אל יתחרה מפעל במפעל, המערכת לקחה את התכנית, ריכזה אותן בתיק ושמה אותו במגרה.

המכביה הלכה, ואתה גם עורך-הספורט הקודם. במקומו בא איתמר עילם ממושקף ודינאמי. רעיון המרוץ הלהיב אותו מיד. התיק יצא מן המגרה, התפקידים הולקו ונקבע אותו דבר נורא, שהטיל מאותו רגע את צלו על כל העוסקים במלאכה: התאריך. התאריך היה שליט כל יכול. הוא דירבן, דחף, המרוץ. תמיד היה נדמה שאי אפשר להספיק, שאי אפשר להכין גביע, להתקין את המסלול, לקבל את הציוד הדרוש. אלף פרטים קטנים — "סטפרים", קובעיימגן, דגליסימון — נראו כאבנינגג, ששום אופנוע לא יעבור אותו.

המסנה הגדול בא כשניגש סרן רחב-זונה, רחב-פנים, רחב-כתיפיים ורחב-בחינה, אל חברי המערכת המודאגת שלגמו קפה ב"גינתי", והציג את עצמו כ"סלומון" אירי. אופנועים? שאל, כשכור אשר ריח הי"ש עולה באפו. "מצוין! מה כואב לכם?". אמרו לו: כואבים קובעים שאינם צחק ואמר: בסדר, מה עוד? אמרו לו: סטפרים. צחק ואמר: בסדר, מה עוד? אמרו לו: דגליסימון, וכו' וכו' וכו'.

נסתבר סלומון הוא (א) אופנוען ותיק, שעבר כבר כמה מאות אלפי ק"מ על אופנועו, (ב) אדם המכיר את הכל, ושהכל מכירים אותו, (ג) מכשף. מאז נשאו כתפני הרחבות של סלומון דרבה דברים. הוא לא נכשל גם בפרט אחד.

עוד בשיחה הראשונה הזכיר סלומון שם אחד: זליג רייכרט. רייכרט חי באוטו, המצויד בכמה אנטנות, ובדירה מלאה תמונות של אופנועים ובגביעים של אופנוענים. הוא הלחה האחרון לאופנועים — לפני 17 שנה. מלבד זה, הוא גם אב לילדה קטנה וחמודה. האליל אשר רייכרט זוכה לו הוא: בטחון. רייכרט לא רצה שמישהו ימות במרוץ, הוא גם לא רצה שמישהו יפצע. אמנם, ברור לכל אדם הרושם את עצמו במרוץ אופנועים, כמו לחיל המצטרף ליחידה קרבית, שהוא מסכן את חייו. כל חברות הביטוח מסרבות לבטח את חייו של אופנוען-מרוץ. אולם רייכרט אמר: כל אשר אפשר לעשותו כדי למנוע מקרי אסון, חובה היא לעשותו. והוא עשה את זאת בעצמו.

משהתנשא רעש המנועים במגרש הזינוק ושרה-המסורה, בליות מלכת-היוסי, תפסו את מקומם בשולחן הנשיאות, מינו כל האלילים הקודמים את מקומם לבוח-העליון החדש: הקהל.

המערכת, שרצתה להפוך את התחרות לתג-עממי, לא קבעה דמי כניסה לתחרות, (בניגוד למפעלים של עתונים אחרים, הופיע המרוץ בספרי החשבונות של "העולם הזה" בעמוד ההוצאות בלבד). כ-5000 חובבי-ספורט נלהבים מכל המוגים — החל מאופנוענים בעלי שערות-שיבה וכלה בצעירי שכונת התקווה — התפרשו לאורך המסלול, והצטופפו בעיקר בין נקודות הינוק והיוק. קרוב לסיום התחרות עברה ההתלהבות את הגבולות, וגם תגבורת של המשטרה, הצופים ואנשי-הצבא לא יכלה להתגבר על ההתסרות הספונטנית. ברגע זה עזרו האופנוענים לעצמם: הם הקיפו במכוונותיהם את שולחן הנשיאות ובעזרת שועלי-שמשון, שצירו תומה חיה, איפשרו חלוקה סדירה של הפרסים (והנשיקות).

מלבד סלומון, שכתפיו ענודות-העלים שלטו במגרש והטילו את סחון על המוניהם, עמלו חמשה השופטים עמל מסרך ביותר, ובראשם עמד יששכר דניאל. בשעה שהחמשה המתחרים זנקו ברעש לעבר מעלה ההר, זנקו חמשה השופטים אל נקודת הסיום (בדרך קצרה יותר), כשבידיהם שעותי-המרוץ. מכיון שההבדלים בזמנים היו בתחום 2 שניות ופחות, היתה דייקנותם של השופטים גורלית במרוץ זה. קור-רוחם, גם בשעה שהתרגשות הקהל הגיעה לשיאם, היה ערובה לאיכותו הספורטיבית של המרוץ.

הגיבורים האמתיים של היום לא התבלטו ביותר: היו אלה "שועלי שמשון", קומץ הבחורים, שהתעלו בשעתם מאלמוניות לדרגת הפלוגה המפורסמת ביותר בצבא. הם לבשו חליפות רגילות ורובם לא ענדו אפילו את הסמלים הגדולים של הפלוגה. ורק כשהיתה סכנה, כי התלהבות הקהל תפריע לסיום המרוץ, נוצרה שוב השרשרת האיתנה, ולרגע קט שוב עמדה המלוגה — כפלוגה.

ערב היתה המערכת אורחתם של השועלים (או להיפך, הדבר לא הובהר די צרכו, כי התחומים היו מטושטשים), יאו נפלו הקרבנות האמתיים של היום: בשעה 2 בלילה נישאו שועלים אחדים אל ביתם על גבות חבריהם.

אום-אל-פרג
אני מלאת התמרמרות על מאמרם על "אום-אל-פרג" ("העולם הזה" 683). מפני מה אתם חסים עליהם כל כך? מה טובה צומחת לנו מהם? האם יש לנו עודמי קרקע עזרים?

נירח לוי, תל-אביב.
אני מעריך מאד את מלחמתכם למען הצדק והאחרונה בנינו ובין העם הערבי הי יושב בתוכנו.

ג. תלמיד, תל-אביב.
יתכן שלגבי הצדק המוחלט (אם ישנו דבר כזה) אין הנעשה באום-אל-פרג, כשר, אבל כיצד אפשר לדבר על צדק מוחלט בתקופה זו?

אליהו שרויטמן, סטודנט
בשעה שמצב היהודים באירופה היה דומה למצב הערבים בארץ, לא רצו היהודים ב"צדק בלתי מוחלט.

יפה עשה עונכם שיצא חוצץ נגד העוול. דוגמה למקרה זה מוצאים אנחנו ב"חברת חיועא" של ס. יזהר, וגם בספרו של ס. אלגריא "גדול זור הוא העולם" הן בבבית האינדיאנים. מדוע יודע עמנו להגיב בחריפות כזו בשעה שהמדובר ב"עמים זרים, אך מנסה להתעלם מן הצדק ברגע שהמדובר בשכנינו הערביים?

אליעזר אנגל, חיפה.
בתור איש-האדומה, הודעו עתי בקוראי על הטרנדיה של כפר ערבי זה, שתושביו נאחזים באהבה כה רבה באדמתם. לאחר שהקדשתם כבר שני מאמרים לנושא זה, מוטב שתשאירו את הסניגוריה עליהם בידי איתם החוגים שבדואי מיוצגים בכל-מחל-קוט התכנון למיניהם (שהקדישו את מיטב כוחותיהם למדינה דרלאומית עם ג'מל ח'ר סיני). ואז תתפנו לטרנדיה של אום-אל-פרג' היהודית על גדות הירדן — הכפר מנחמיה, שגם הוא קרוב לאותו תכנון — לטובת הסקטור הקיבוצי.

משה בן-צבי, מנחמיה.
תעמולת גיוס

מאיר שכנר מייצג לראובן בוס, שאין לו עבודה, להתיגיס ("העולם הזה" 683). האם הוא סבור שצבא הקבע הוא מקלט למחוסרי אמצעים? או לצבא שיתגיס ב"צורה זו.

טובה דומיניץ, תל-אביב.
השמצה

הצטערתי צער רב שגם "העולם הזה" הצטרף למסע ההשמצה נגד הציונים הב"ללים. האמת היא שאין שתיקת הציונים הבלללים אחרי נצחון בבחירות קול ענות חלושה, כי מים שקטים חודרים עמוק עמוק.

אלי תבור, תל-אביב.
אחרי המכתבים המאשימים אותה בהשמצה אימפריאליסטית, שמחה המערכת שיש גם המאשימים אותה בהשמצה סוציאליסטית.

הגבר הוזך לעבודה
לוא קרא מקסים סלומון את "סונטת קרויצר" של טולסטוי, לא היה כותב את המאמר "הגבר הוזך לעבודה" ("העולם הזה" 682). אם האשה אינה יודעת להס' תדה, אין הבעל אשם. רוב הבעלים יודעים את הקושי בו נתקלת האשה (אני רק בן 15, ואיני בוגל).

עמנואל פוס, שכונת בורוכו.
מקסים הוא בן 28, והוא כן בעל.

אופנוע הפוך
"העולם הזה" (683) מראה את יהודה ענן רוכב על אופנוע, כשידו השמאלית על צנור הרלק. הואילו לא הפרסם באיזה

סוג מיוחד של אופנוע נמצא צנור הרלק בצד השמאלי?

משה שורץ, חיפה.
סוג האופנועים שעורך התצלומים של "ה" עולם הזה" הופך אותם (לצרכי העיתונות). אתם הולכים מחיל אל חיל. אחרי הש" עור הגאה לעם הסיני, אתם רוצים ללמד את מיודעינו האנגלים לכתוב מימין לשמאל (המילה "טריאומף" על האופנוע), ואת כל העולם התרבותי לכתוב מספרים באותו כיוון. אם סיסמתכם כניעה ללא תנאי: ענכו יא סג זא.

יעקב אורן, רמת-גן.
הכתוב הסיני
דחילכום, הסתים שלכם יוצאים לי מן האף. **רות אורשטיין, תל-אביב.**
גם לנו.

זוהה את עצמך
ההתחרות אינה מוצדקת, כי כל הסכומים לזכות בפרס למצולם הגר קרוב למערכת. לפחות תנהיגו התחרות על בסיס של ק"מ לשעה, כלומר, המרחק מן הבית למערכת מחולק למספר השעות לאחר הופעת העתון. **זאב גרין, גבעתיים.**

ההצעה הועברה לעורך-הספורט. מדוע יגרע חלקם של החיפאים? אין הם מוותרים על זכותם.

חיפאי
נעשים סידורים לאפשר תחרויות כאלו גם מחוץ לתל-אביב.

נערה משכנעת
טעה מדור "האויבים" ("העולם הזה" 683) קופצים מן האיורין עם היתן אור אדום, ולא עם היתן אור ירוק. אגב, יוכבד קאשי שיכנעה 4 אנשים, ולא 3. גם אותי שיכנעה שהיא מוכנה לזנוק מבלי שיהיה צורך לדחוף אותה.

צנחן, צ. ה. ל.
צנחן. שיכנע גם את עורך-הספורט. אני שים, שהיה ספקד מחלקת הפלמ"ח ולא היה מצוי, לדאבוננו, ליד צנחנים. החיכוך, האור האדום, הוא אות הינוק.

תשבץ
פרסים רגילים ניתנים לפותרי התשבץ, ואילו הפעם היינו צריכים לפתור גם את ה... באורים. תשבץ מסוג זה תוכלו לש' לוח לתערוכה, בהתנדב עם, עם הכותרת: "ישוב ספר מופוני", מאת צייר מודרניסטי.

שמואל שפיומן ושלמה פרוכמניצקי, בת-גלים.
אנו חושדים במדפוס שהוא מבלבל את הבאורים כדי לחסל כל מתחרה בפתרון התשבצים.

תיקון: בגליון הקודם נדפס בקשר ל" בחירת מלכת-היופי לשנה זו, כי מרים ירון היא המלכה לשנת תשי"א. צ"ל תשי"ב.

ה ש ע ר

לנשיקה זו היתה לידה קשה. כשניגש מרדכי קריצמן, צבר, 28, לילד קרית-מוצקין, שהדביר ב-3.5 סוסי את 5 הסוסים של האחרים והגיע ראשון במרוץ, אל מרים ירון, מלכת היופי החמודה, היא הייסס אף רגע. הנשיקה יצאה לפרוע במהירות הבזק, מבלה שהיתה לצלמים (12 צלמי עתונות, 5 צלמי קולנוע) השתות להרים את מצלמותיהם.

התחננו הצלמים, חייכה המלכה, העיף המנצח מבט חוקר לעבר אשתו שעמדה בין הקהל — ובאה נשיקה מספר 2. הצלמים בכל זאת לא היו שבעיני-רצון — משמש, שנסתה כבר לרדת, האירה את הצד הלא-נכון של הנשיקה (מסתבר שגם לנשיקות יש שני צדדים), וכך יצאה למועל נשיקה מספר 3, היא הנשיקה המוגשת בזה לקהל ע"י הצלם פרנק.

למנצח לא היתה שהות רבה לשקוע בחלומות: אשתו, שגמרה באמר בנפשה כי שום מלכת-יופי לא תעמידה בצל, נגלה את בעלה והצמידה לפיו נשיקה תקיפה. והמנשקת האחרונה היא המנשקת.

איש הגורל: מאו צה-טונג

במשך דור שלם התגלמה רוחה של אסיה בדמותו של אדם אחד: עורר־דין צמוק וקרח בעל עז ונוול ביתי, שהטיף לנצחונות, לאי-אלמות וללחץ מוסרי, אל גאנדי, הקדוש הפיקח היו ושואים מבטיהם של כל בני-אסיה שקיוו למהפכה הכפוּלה: שיחרורם הלאומי של העמים המדוכאים מעול משעבדים „לבנים“, ושיחרורם החברתי של ההמונים מעול הכת הקטנה של כמרים-גנרלים — בעלי-אחוזות ששלטו בכל היבשת.

גנדי הגשים את מחצית התקוות. במהפכה חסרת-דם, שאין כדוגמתה בכל דברי ימי ה' עולם גירש את הבריטים מן היבשת ההודית והפך את 200 מליון התושבים של המרחב ההודי למרכז אסיה. גם אחרי מותו המשיך לפעול תלמידו-יריבו, סרי גאואהארלאל ניהרו, שיצר את הסיסמה של „אחדות אסיה“, וניסה לרכז סביב ארצו את עשרות העמים האסיאתיים.

ואולם גם הקדוש ותלמידו לא ידעו לבצע את המהפכה השנייה: זו שהיתה צריכה לבוא ולתת את הקרקע לאיכרים. לכן כבה אורה של דלהי, ונדלק אור חדש בצפון.

צלו של מאו-צה-טונג נפל על מרחבי היבשת.

במקום רוח, ארמה. גאנדי האמין ב' רוח. הוא האמין שאסיה היא הכוח העולה בעולם — אולם הוא ראה עליה זו בצורה של התערורות רוחניות, לידתה של השקפת-עולם חדשה, טהורה יותר, שתיתן חיים חדשים לעולם, שנתדלדל בהתנונות האירופיות.

מאו-צה-טונג אינו איש הרוח. מאז שחר געוריו היה איש המעשה. גם הוא חלם על עלייתה של אסיה, תחת דגל הכוכב האדום של סין. אולם, בניגוד לגאנדי, ראה המיד את העלייה הזאת בצורה מוחשית מאד: עליה של כוח.

אסיה היא יבשת האיכרים. משמלת עזה ועד לגיוגל של יאקארטה, 95% של תושבי איכרים הם. לכן קבע מאו: הצעד הראשון לעצמאות האסיאתית, הוא חלוקת האדמה. ההגיון הסיני ניצח את החזון ההודי.

„טיטו הפיני“. ההגיון של מאו היה ברור גם לאויביו. מאו סולקו היפאנים מסין ב'1945, לא האמין איש במשרד-החוץ האמריקאי, כי הדיקטטורה הרקובה של צ'יאנג, המגינה על הפיאודלים, תוכל לעמוד נגד הדיקטטורה היציבה של מאו, שנשענה על מיליוני האיכרים. הבנה זו גרמה לכך, שהאמריקאים קדלו לתמוך בצ'יאנג. הספקת זרם הדולארים החישה את גורלו של הגנרליסימו העקשן, מאו כבש את היבשת בהתקפת-מחץ עצומה אחת.

הבנת חולשתו של צ'יאנג לא היתה הסיבה היחידה להפקרתו. היה להם, לאמריקאים, גם חשבון שני, חשבון של מספרים יבשים: לבריית המועצות יש אוכלוסייה משוערת של 200 מיליון נפש.

לרפובליקה העממית של סין יש אוכלוסייה משוערת של קרוב ל-450 מיליון נפש.

לא יתכן, שהמדינה הקומוניסטית הראשונה תוכל להשתלט, לאורך ימים, על המדינה הקומוניסטית של העם הגדול ביותר בעולם.

מי ינגן בחליל? אמנם, סברו האמריקאים, כל עוד חלש מאו יצטרך להזדקק לחסי אחר-הבכור, המשופם, בקרמלין. הוא ישתדל לקבל מידיו את הטרקטורים ואת הטנקים שהוא זקוק להם. אולם, משתחלוף החולשה הראשונה, יזכור מאו את מעמדו ואת כוחו. הוא לא ירקוד לצלילי חליל זה.

סיגורים אלה של מאו הסתייעו בדוגמה היסטורית, שהיתה משכנעת למדי: מעולם לא כבשה ברית-המועצות מדינה, אלא בכוח צבאה. היא השליטה את נאמניה בפולין, ב'צ'כוסלובקיה, בהונגריה, ברומניה — כולן ארצות שנכבשו ע"י הצבא האדום הסובייטי. אולם היא לא הצליחה להשתלט על יוגוסלביה, המדינה הקומוניסטית היחידה באירופה שהשתחררה מן השלטון הנאצי בכוחות עצמו.

החידה המכרעת. עם פרוץ מלחמת קוריאה הוצפה אמריקה גל של איבה למאו, ולקומוניסטים האסיאתיים בכללם. כל פקדי משרד-החוץ,

שהטיפו להפקרת צ'יאנג ולפיוס מאו, סולקו, הואשמו כבוגדים, הושמו במאסר. הנהגה נתגלה, כי התקוות שתלו בעצמאותו של מאו היו מוקדמות. השליט של סייפונג הלך בעקבות השליט במוסקבה, מבלי לסטות ימינה או שמאלה.

אולם השאלה הגדולה על מעמדה של סין בעולם לא נפתרה. מאו נשאר, כאשר היה מאו: איש החידה. אולם אם היתה זאת פעם חידה 'אקזוטית', רחוקה, נושא לתירות מזוקנות שישבו במלון מהודר בשאנגהאי, וחברו ספרים על מרד האיכרים — הרי היום זאת חידה אשר פתרונה ישפיע על גורל חייו של כל אדם בעולם. בידי מאו נתונה, היום, ההכרעה הגורלית: מלחמה או שלום בעולם.

השריר נצח את המכונה. כי את אשר ניהרו, אציל הנפש, משתדל להשיג בנאומיו, כבר הצליח מאו, תקיף-המעשים, להשיג בפעולותיו. עלייתה של סין למעצמה השלישית בעולם היא עובדה קיימת.

אמנם, אין לסיין אניות-מלחמה, כאשר ישנן לבריטניה. גם אין לה צי אווירי. עדיין אין לה. אולם מול הכוח הפלאי של המכונות, מעמידה סין גם היום את כוח השרירים של ששית האנושות. ובהתנגשות הראשונה בין העוצמה האנושית הסינית, והעוצמה המכנית האמריקאית בשלגי קוריאה, הפסידה המבוינה.

יד להו, יד לקים. הרוצה מאו במלחמה? אין ספק שהוא רוצה להתפשט. הוא רוצה לחסל את יריבו צ'יאנג, שהתבצר בפורמוזה מאחורי מסך אניות-הקרב של מאקארטור. אין ספק שהוא רוצה להשליט בארצות השכנות את גרוריו שלו, התלויים בו במישרין, ולא במוסקבה הרחוקה. הוא רוצה להשליט את הרצי'ימין בהודו-סין, את קים איל-סונג בקוריאה. אולם האם הוא מעונין להטיל את כוחותיו לתוך מאבק עולמי, עוד לפני שהספיק להתבסס כראוי, בה בשעה שהוא יכול להשתלט על הארצות האסיאתיות באמצעות המהפכה האיכרית?

תשובתו של מאו מותנית במידת תלותו במוסקבה. ניהרו מאמין שמאו יהיה עצמאי, ושתשובתו תהיה — לא. האמריקאים טוענים עתה, שמאו הוא עבד נרצע לקרמלין וחוששים שתשובתו תהיה — כן. מאו עצמו — שותק.

הסכם רוסיסטיני של התקפה רבתי על אסיה; על סיפוח מנצ'וריה, מונגוליה ועוד, לרוסיה.

הייתה הממושכת של מאו במוסקבה עוררה גם נחושים הפוכים: האם יהיה בן אכר זה לטיטו שני? האם האיש שהגיע לשלטון בזכות עצמו, וללא עזרה מן הרוסים, יאמר למוסקבה כי אין בדעתו לקבל ממנה הוראות?

בפעם הראשונה עמד לפני סטלין מנהיג קומוניסטי שווה בעמדה ולא משרת. מאחורי מאו עמד מספר אנשים כפול מזה שברוסיה הסובייטית.

מלבד מדינות המזרח, הכירו בסין העממית גם מדינות מערביות ונייטרליות רבות. מדינות החוץ של אמריקה, כמו שגובשה בידי דין אצ'סון, נטתה לעודד התפתחות הדוגמית שתראה, במרוצת הזמן, לארה"ב להכיר בסין הקומוניסטית. נעשה בסין להעמיד את המהפכה בסין באור של התמרדות המוני עם מדוכאים נגד שליטים מושחתים ומשטר רקוב, כדוגמת המהפכה הצרפתית.

ואילו באסיה עצמה, התגבש והלך רעיון "הכוח השלישי". הודו, בת 180 מיליון תושבים, שרק עתה השתחררה ממשטר קולוניאלי, נמנתה בין המדינות הראשונות שהכירו בסין העממית. גם המשטר החדש בהודו היה תוצאה מאותו תהליך, שאחז את כל עמי אסיה במלחמתם נגד הקולוניאליזם האירופי, ושהביא להודו את עצמאותה.

נהרו הפך לחסידו של מאו בזירה הבינלאומית. הוא לא התחשב בבקשת הממשלה הבריטית להשהות את הכרתו, עד אשר ידונו כל עמי הקיסרות וחליטו על השאלה בליחוד. נהרו פנה תכופות למאו והציע לו להצטרף להודו המשותפת וליצור כוח אסיאתי מתקדם המשקל במערכת בין מזרח ומערב.

שיצור את שיווי

בראש תוכנית הפעולה סימן את צרכי עמי אסיה, שעוד היו נתונים תחת שלטון אירופי (הודו, בורמה, אינדונזיה מלאיה, וכו'), וקוה שסין תשתף

ואמנם, מבלי להשמיע מילה, ניגש מאו לעבודה זאת. אך במקום העזרה היסלומטית והמסורתית, שהתכוון אליה נהרו (לפי תורת מורו ומחנכו ננדי, שהתנגד לשימוש בכוח פיסכי כגורם במלחמה על זכויות), שלח מאו יועצים צבאיים, חיילים וציוד לארצות השכנות.

בהודוסיסן הפכה תנועת הפרטיזנים של הרציז'ימין (איש הברזל), שלהמה בפולשים היפנים, למדינה קומוניסטית ממש, עם צבא סדיר ומצויד כהלכה. הרציז'ימין העמיד בסכנה את שלטון הצרפתים והקיסר הכובד בארדאי.

במשך זמן רב לא שמו מעצמות המערב לב לאזהרותיה של צרפת, כי אין היא גלחמת יותר בתנועה לאומית הרוצה להשתחרר משיעבוד קולוניאלי בלבד, אלא במהפכה קומוניסטית — חלק מתוכנית גדולה של סין ורוסיה להשליט את הכוכב האדום על יבשת אסיה.

בהתקפתם האחרונה, השתלטו אנשי הרציז'ימין על כל אזור הגבול בין סין והודוסיסן — כיום, אזור אחד למעשה.

באותו זמן, יצאו עשרות ויביויות של חיל רגלים, שריון ופרשים סיניים בהתקפה רבתי, לכל רחב הגבול המנצ'ורי עם קוריאה, נגד כוחות ארצות הברית.

במשך כל זמן המלחמה הקוריאית, לא עשה מאו כל צעד גלוי לעזרת קום איל-טונג, ראש ממשלת קוריאה הצפונית. כאשר החלו הכוחות הקומוניסטיים גסוגים מפוסואן, עלה חשש רציני מאוד שסין תתערב, ועיי כך תמנע את תבוסתו של קום איל-טונג. ואז הופצ שמועות על הסכם חשאי, שהושג בין המערב וסין בתיווך הודו, דובר כי תמורת אריתערבותה של סין במלחמת קוריאה, ייעצרו כוחות א"ם במרחק מה מן הגבול המנצ'ורי, כדי להשאיר חלל ריק צבאי, שיכול את מפעלי החשמל של נהר יאלו בקוריאה, המניעים את התעשייה המנצ'ורית.

ואמנם, כוחות א"ם עברו את קו הרוחב 38°, וסין לא התערבה. הם התקרבו לגבול הסיני, ובכל זאת נמנעה סין מכל פעולה.

והנה ביום אחד, כאשר השלים העולם עם הרעיון שפרשת קוריאה מסתיימת, ותמה על אדישותה של סין, נתקלו יחידות החלוצי האמריקאיות בפרשים פראיים וסוס בבהלה מפניהם.

היתה זאת תשובתו של מאו-צה-טונג.

מאו פרצה מלחמת קוריאה, התבלט קו ברזל — איבתו המושבעת של הגנרל דוגלס מקארטור, לקומוניזם בכלל ולסין הקומוניסטית בפרט. מבלי לשאול את דעת טרומן והמדינאים האמריקאים, החליט הגנרל להושיט עזרה לצ'אנג-קאי-צ'ק בפורמוזה, ובכל הזדמנות הטיף למלחמה מידית בקומוניסטים בכל ארצות אסיה.

וכאשר באה ההזדמנות, לא החמיץ אותה מקארטור, סיפק לסין תירוץ להתערבות, והצית את הגפרור העולל ללבות אש של מלחמה עולמית.

מאו צה-טונג נולד בשנת 1893 למשפחת אכרים בשאנשי, באזור הונאן, בסין המרכזית; ארץ שאדמתה דשנה ואוכלוסיתה צפופה. אביו, שעלה משפל המדרגה והכיר עוני ממאיר, החליט לשלוח את צה-טונג לבית ספר ללמוד קרוא וכתוב — יתרון שרק ילד אחד מבין 30 נהנה ממנו בסין.

ימים אלה היו ימי ההתמרדויות הנרחבות, שדברי סון יאט-סן, רופא קטן-קומה, הציתן. מאו עזב את בית הספר, והצטרף לסטודנטים הרבים שהתקהלו בפקינג, בירת הקיסרות הסינית. שם פיתח טעם לשירה, ולמד את תורת המרקסיזם. אולם אירת פקינג השקטה והתרבותית העיקה עליו, והוא נסע לשנגחאי, עיר המעשים.

שם הצטרף לקבוצה שאורגנה על ידי פעילים אירופיים של האינטרנציונל השלישי, והיה בין העשרים שיסדו את המפלגה הקומוניסטית הסינית, בשנת 1921. הוא נשא לאשה את יאנג קאי-הווי, פעילה קומוניסטית נלהבת, שילדה לו בן. אחרי כמה שנים, נרצחה עיי השלטונות, ומאו הפכה איבתו של מאו מעצן מעמדי-פוליטי לאיבה אישית בוערת.

בשנות 1927-1922, כאשר נלחמו צבאות הקומוניסטים, בפיקודו של צ'אנג קאי-צ'ק, באילי המלחמה הפיאודליים, פירטס הקומוניסטים עם מוסקבה, ששלחה לו יועצים פוליטיים וצבאיים. אולם מנהיג הקומוניסטים לא היה מאו, אלא לי לי סאן, יריבו שהטיף למהפכה של הפועלים.

מאו צה-טונג פנה או להמוני האכרים, כי ראה בהם את מקור הכוח האמיתי. לכן, כאשר סילק צ'אנג קאי-צ'ק את שותפיו הסובייטים בשנת 1927, וחיסל — ביריות וחרבות — אלפי קומוניסטים, אירגן מאו, שמפלגתו אף לא המכה בו, שביתת איכרים: "מרד קציר הסתו". וכך מצא הוא את עצמו אויבם של הקומוניסטים והאנטי-קומוניסטים כאחד. זה היה יותר מדי. הוא נמלט לקיאנג-סי, בדרומה של סין, ושם יסד ממשלה סינית סובייטית.

בשנת 1928 הצטרף אל מאו הגנרל צ'ינג, בן למשפחה מיוחסת שנחרדר בדרך הניזון והאופיום, אך חזר בתשובה והצטרף לקומוניסטים, עם תגבורת של 1000 חיילים. כיום, עומד גנרל זה בראש צבאות סין הקומוניסטית. כוחותיו של מאו לא יכלו להחזיק מעמד נגד מיליון החיילים של הקומוניסטים, שקבלו הוראה להשמיד כל מי שימצא בקיאנג-סי. הוא החליט החלטה נועזת. הוא אסף את אנשיו (כ-100,000 איש) ופרץ את המצור ולקה עמו את כל אשר יכלו האנשים לשאת על שכמיהם. לא שכח אפיו את מכונת-ההדפסה, שהיתה נחוצה לו לצרכי תעמולה.

היתה זאת ההגירה המפלגאית ביותר בתולדות האנושות. 10,000 ק"מ במשך 368 יום. זה הפך לאגדה מאגרות סין וינקרא בשם "המצעד גדול". אם נשים את הדרך על מפת אירופה, היתה שוה לדרך המתחילה בתורכיה, ומגיעה לנוורגיה, דרך איטליה וספרד.

בהגיעו ליונאן הצפונית, לאחר המצעד, שבו צעד מאו בתנאים קשים בדיוק כחייליו, החל מאו להקים צבא בשיטתיות. עד אז לא היה זה צבא, כמו שרגילים לראות בשאר חלקי העולם. היה זה אוסף של כנופיות, אשר רק השוד והבטחות שלל אחדו אותם.

הוא חקק שורת חוקי ברזל אלמנטריים — כגון: שלם עבור קניותיך, אל תקים בני שימוש בקירבת מגורים, חזור את אשר שאלת — שבוצעו עיי חייליו בתלהבות קנאות, וכך, עם פלישת היפנים בשנת 1937, עמד ביונאן וצבא מאורגן וחזק למדי.

משך שמונה שנים (1937-45), שוב שרר שיתוף פעולה בין מאו וצ'אנג, ושניהם נלחמו בפולש היפני. אולם מאו לא לחם בנשק בלבד, אלא ניהל גם מלחמה פסיכולוגית ביפנים. במקום לרצוח כל שבוי (כמו שהיה המוג בכל צבא אסיאתי המכבד את עצמו), העניקו חיילי מאו מעמד של "אורח מפתח המצב" לכל שבוי יפני. הם חלקו לשבויים היפנים מזון טוב וסדיר (דבר שלא היה נהוג אפילו בצבאו של מאו). אחרי טיפול אינדיבידואלי, היה השבוי נשלח חזרה ליחידתו, לספר על מצבם הטוב והגינותם של הקומוניסטים.

עם סיום המלחמה נגד היפנים, נפל לידי מאו ציוד רב. הוא היה בעמדה חזקה, ויכול לנהל משא ומתן עם צ'אנג. הגנרל מרשל, שהיה אז נציגו המיוחד של טרומן בסין, ניסה לתווך בין שני המנהיגים. מאו, שבטח בכוחו ובסיכויו, ללכד את המוני העם סביבו, העמיד תנאים (התפתחותו של צ'אנג, וכו') שלא יכלו להתקבל על דעת הקומוניסטים.

במשך כל זמן המשא ומתן, לא הפסיקו צבאותיו להתקדם. רבבות חיילים לאומיים, על ציודם האמריקאי ומנהיגיהם עברו לצידו, ועיר אחרי עיר נכנעה לפניו. צ'אנג קאי-צ'ק העתיק את בירתו ממקום אחד לשני, עד שבשנת 1949 עברה כל היבשת האזרית לידי הקומוניסטים, והוא ברח עם חצי מיליון חייליו לאי פורמוזה.

ב-16 לדצמבר, 1949, הופיע מאו לביקור נימוסי-דיפלומטי-חגיגי ממושך במוסקבה. מולוטוב ושאר גדולי רוסיה באו לקבל את פניו בשדה התעופה, ובמסיבה המסורתית, הנערכת מדי שנה ביום הולדתו של יוסף סטלין ישב מאו לימינו של המנהיג הרוסי.

במשך שבועות רבים ידע העולם הרחב, כי שיחות חשובות מתנהלות במוסקבה, אולם על מהותן והיקפן לא נשמע דבר. עתוני המערב הרבו בניחושים על תוכניות ענקיות להקמת מפעלים שישנו את סין, מארץ חקלאית פאודלית למעצמה חרשתנית אדירה; על

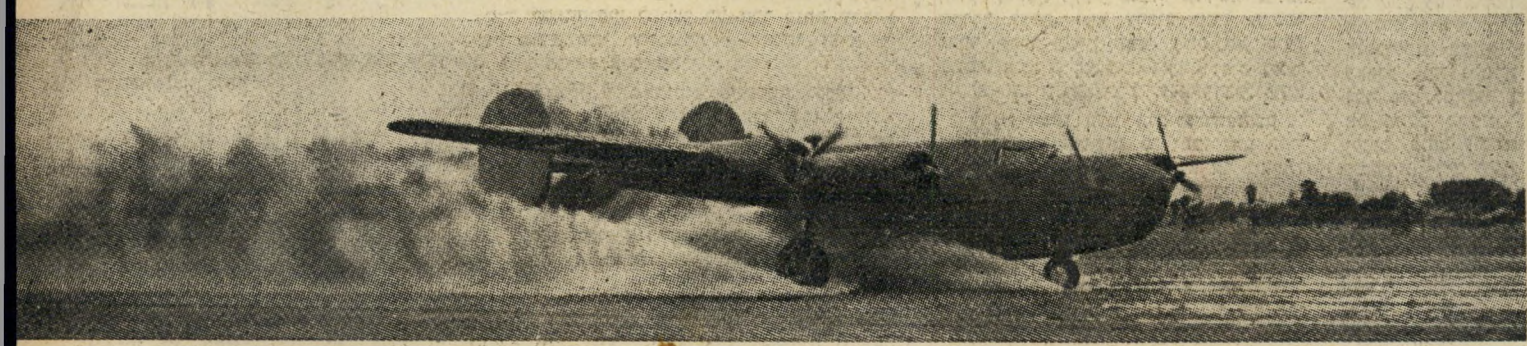
המפעמה השלישית הגדולה: העם הגדול ביותר בעולם בעל פוטנציאל תעשייתי כמעט אפסי. רגליים מול מכונות. זה המראה המוכר לאירופים. אולם סין אינה שאננה.

בארץ של 450 מיליון תושבים לא חסרות ידים עובדות במקום כוח-עבודה ניים אשתאשת סין בכוח אדם. סולים - מועלים שחודים-גובלים אבני סליה בדליים להקמת שדה תעופה.

האות סולים עסוקים בהנחת סוד למסלול ההצדאה. לוא ח'כו לציד המי חאים היה מסלול זה נכזה רק כעי בוד שגים רבות, אך בסין של היום נעשים הדברים בקצב קדחתי שאינו סובר דחוי

זהו מטוס אמריקאי מסוג ס' 48. הוא הובא לראשונה לסין כחלק מהעזרה האמריקאית לציאנג-קאי-שק. כאשר נחלטו הלאומים אה"כשת, נשאר מטוס זה תקוע באוסן. עתה הוא עשיר את הרפובליקה הסויה העממית.

הפנים אל פרימוזה: באי התבצר צייאנג, הגנרליסימו העקשן. מנוי וגמור עם מאו לגרשו. אולם לפני צייאנג התיצבו אניות-הקרב של מאקיארטור. צבא המליונים וצי הגונקות (סירות סיניות), כבש את כל האיים הקטנים בדרך (בתמונה) - אך לא יכול לעוצמה הימית האמריקאית. התשובה היתה אופיינית למאו: קוריאה. חזיל המליונים הופעל בחזית היבשה.

היה זה שבוע של ירידת-המתח. ראש-הממשלה טייל לו באוקספורד, וחי קר חקירות קלאסיות שהיו קשורות (ואולי גם לא היו קשורות) באמנה היסטיוטית, הקשורה (ואולי גם היא אינה קשורה) במלונגים אחדים של דולארים אמריקאיים. הוא נכנס גם לשעה קלה לבית הוריה של מרי (אשת עמוס) בן-גוריון, כדי למסור להם דרישות שלום לפני שהמשיך בדרכו לצרפת.

ענני המלחמה באסיה הרחוקה (העלוי לים לגרם לכמה ברכים ורעמים לא-נעימיים באסיה הקרובה) לא התפורו. מאז צה"ל טונג נשאר איש הגורל של האנושות. אולם ככל שצרה המשתתית בדרך, איבדה גם שצרה זו משהו מאימתה המפחידה.

אדומת הגגות שמצפון לירושלים, ובטרה סנטה — הקולג' הקתולי שברחביה. היה מצוי בין הערבים, ואחר שסיים את לימודיו בשפה וספרות ערבית, תר בות האיטלאם ולשון עברית עסק: בחקר הדיאלקט הערבי המקומי, בפעולות בתוך ה"הגנה" ובהוראה בבתי ספר יתכונניים. כאשר נבחרו שלושה ערבים (אזוועיי-בי, גרג'ורה וטובי) לכנסת הראשונה, נת מנה מזכיר המדור הערבי שבכנסת. תפקידו: לתרגם את נאומי חברי הכ"נסת היהודיים לערבית ולמוסרו לצירים הערביים; לתרגם את דבריהם הם 1166 הצריהם היהודיים, אשר מטעים ביניהם (תריסר ילידי הארץ: שר החוץ שרת; משה ארם ממפי"ם — שהיה מנהל מחלקה במשרד המיעוטים; יצחק בן צבי; זאב גלוסקא; דוד הכהן ואבא חושי) מבינים ערבית. כאשר לא היה יכול להתגבר על העבו-

בעה כשפה רשמית כחוק, תובע הנוחה הי דמוקרטי לא לקפח את זכויות נציגי הכ"נסת הערביים.

שני המתורגמנים מדברים, בימי התכנס הכנסת, כדי שש שעות לאיש, ליום, (שהן כשלושים אלף מלה — מספר המלים בי ספר בן 120 עמודים) בערבית גרונית וב-עברית תחכנית.

כאשר מסיים אחד משלושת חברי הכ"נסת הערביים את נאומו בפני מליאת הכ"נסת, עולה מייד המתורגמן ומוסר את דבריו.

בישיבות ועדות הכנסת (העושות את רוב העבודה) יושב המתורגמן ליד הציר (גירג'ורה, שהוא חבר ועדות הכנסת והי חוקה; אזוועייבי — חבר ועדת הפנים) ולוחש תרגום עיניו לאזוניו. הקול באוזן-בהתכנסת החוזרת, דובר ערבית ספרותית נחאווי, דבר המקל ביותר על מסירת הגי-

ועדת שבת-הנשק הישראלית-ירדנית בישיבתה * במקום הקילומטר, קירורחב

אותו גורל נפל גם על הקילומטר ה-78. ועדת שבת-הנשק ישרא, החליפה מחמי אות (מקובל), נמנעה מלהגיע לכלל הסכמה (מקובל) ודחתה את דיוניה (מקובל). הקי לומטר החל לשעמם, גם בכותרת הראשית.

בהעדר סנסציה אחרת חזר איש ברחוב אל השעמום היומיומי. שר הצנע החדש גילה, שהצנע אינו גרעון (ראה להלן); הרופאים גילו כי בריאות ההמונים יורדת. הכנסת יצאה להינפש ולאגור כוח (וכינויי חיבה חדשים).

בידי עתונאים משועממים היה קירורחב קש אחרון להצלח.

הכנסה

הקול באזונייה

חנוכית ענק, שהוצבה על בניין הכ"נסת הירוקמת, והנושאת מתחתה כתובת אור: "בימים ההם — בזמן הזה" היתה הולכת ומוסיפה נר, כדרוש, מדי ערב.

יחד עם 119 חברי הכנסת, שנצלו את ימי חג החנוכה למטרות שונות (דוד בן-גוריון לביקור אצל מחותניו, הוריה הנוצריים של אשת בנו עמוס באנגליה; משה שרת למסיבת תה עם נציגי סין הי עממית בליק סכסס. בכור שטרית לקח תחת חסותו את מרוץ השדה באופנועים — ערך "העולם הזה" (ראה מדור ספורט) ואבא חושי — להבטיח לעצמו סופית, אחר הסכם מפא"י-מפי"ם — את ראשות עיריית חיפה, נחו גם מתורגמי הכנסת.

חמשה ילדי הארץ ושתי ישרי נות. משה פיאמנטה, גבה קומה, צנום, משופם, ושחור שיער — בוגר מצטיין ור צעיר (29) של האוניברסיטה העברית; הוא יליד ירושלים (דור שלישי לילודי הי בירה), שגדל בשכונה הגובלת עם שייך גיראח הערבית — בית ישראל החדשה; חונך בפנימיה ערבית ברמאללה, העיריה

ירב'סרן אדלמן, סגן-אלוף שאול רמתי, הי מזכיה האמריקאית מוניקה, הגנול ריילי, קול. דהיריד, עומי ב"י נטאשיבי, מאיור מחמד אטחאק, 99ט. קול. מחמד דאוד.

אומים הטכניים, המשפטיים והכלכליים. אך הלצות באויש — במדה שהמתורגמן מבין אותן — נוח יותר לתרגמן לשפת הדיבור הערבית היומיומית — הלהגיה.

מ ע ו ס י ם

כחול. לא אדום

בספטמבר החלו פקדי משרד הרישום לחלק פנקסי זיהוי בכפר מגיד'רום, כרום, שבדרך לצפת. 800 ערבים מבין תושבי הכפר קבלו רשיון זמני. (זה לא שווה כלום, אומרים הערבים. האפטרופוס מצפ צף על זה. והצבא יכול לגרשנו בכל יום).

ערביי הכפר בעני החליטו להתחכם ור דרשו מפקדי הרישום, כי יגידו להם תחי לה איזה תעודה יקבלו, אדומה או כחולה? קבועה או זמנית? ובאם לא יקבלו תשובה, יסרבו הערבים להחזיר את תלושי הרישום הישנים. בין כה וכה, ובכפר נשאר 70 איש מחוסרי תעודות זיהוי. חנא נקרא, ער הי החיפאי הערבי, הגיש בקשה לביה"ד העליון, להוציא צו על תנאי נגד שר הפי נים; שיבוא ויתן טעם מדוע לא ימסור לשר תעודות זיהוי אורחיות. הבקשה אוש רה ע"י ביה"ד העליון, ב-27.11.50, ובמשך הימים הקרובים יביא שר הפנים את ניי מוקי.

בינתיים עברו פקדי משרד הרישום לכפר הסמוך, דיר אל אסעד, וגם שם נשארו 85 נפשות ללא תעודת זיהוי קבו עות. מאת 29 לקחו את תלושי הרישום מבלי לתת להם תעודה קבועה; בידי 51 נשארו רק התלושים; בידי 5, שהיו במתנה שבוים, נשארו תעודות החשורו כלבד. עזיה"ד נקרא. מעורכי הדין הערביים הספרי רים ששררו בישראל, עומד להגיש בקשה שניה לצו על תנאי, לביה"ד הגבוה לצדק בירושלים נגד שר הפנים; שיבוא וינמק למה לא נתנה תעודות זיהוי קבועות ל-85.

באותו כפר, דיר אל אסעד, מתגורר צעיר ערבי בשם אחמד מוחמד סנע אללה. ב-30.10.48, כשצא החגה כשב את המ קום, היה הצעיר בכפר. בדצמבר אותה שנה, שעה שפקדי מש רד הרישום הגיעו לדיר אל אסעד, נרשם

הצעיר יחד עם בני משפחתו. הוא זוכר כי מספר טופס הרישום שלו היה — 2761.

ב-15.1.49 הקיפו כוחות הבטחון את הכפר, ובין השאר עצרו את הצעיר והעי בירוהו לגבול בסביבות ג'נין.

אולם אחרי 5 ימים חזר סנע אללה לכפר. ב-19.4.49 — 10-17 עסקו פקדי מש רד הרישום בחלוקת תלושי הרישום. אולם הצעיר לא קבל תלוש רישום. היות ולא היה בכפר. ב-6.7.50 נאסר סנע אללה ע"י המשטרה והועבר לגבול הלבנוני והאשמה: כרשותו לא נמצא כל מסמך זיהוי. העוד נקרא הגיש בקשה שלישית לצו על תנאי לביה"ד הגבוה לצדק, בירושלים, נגד שר הפנים; שיבוא וינמק מדוע לא יותן תלוש רישום לאחמד מוחמד סנע אללה. טענת העוד היא, הגיל אורח ישראלי היות נגד שם בטופס הרישום. וכי עובדה היא, שהיה בכפר ביום הרישום, ועל כך, כמו לכל אורח ישראלי, מגיעה גם לו תעודת זהות.

ה א ש ק

השר אינו אמיל ביצים

הבית מס' 1 ברחוב ג. בקריה, (מושבו של שר האספקה לשעבר, לפני העברת משרד הקיצוב לירושלים) נתעורר לתחיה יום אחד, למשך שלוש שעות. שר החקל-אות והמזון החדש, מר פנחס לוביאניקר, החליט לערוך את פגישת ההיכרות עם העתונאים דוקה בלשכתו הראשונה של קודמו.

פנחס לוביאניקר, שערות מבריקות בי לובן, ריסיים וגבות עינים שחורות כפחם, חיך ציני ומבט סרקסטי, התיישב בכסא, במקום בו עמדה לפני שנה כורסתו המרוי פת של דוב יוסף. בסקרנות רבה הקיף מבטו את קהל העתונאים, שהצטופף בכל הפינות ובמסדרון. מספרם לא פחת בהרבה ממספר חברי הכנסת.

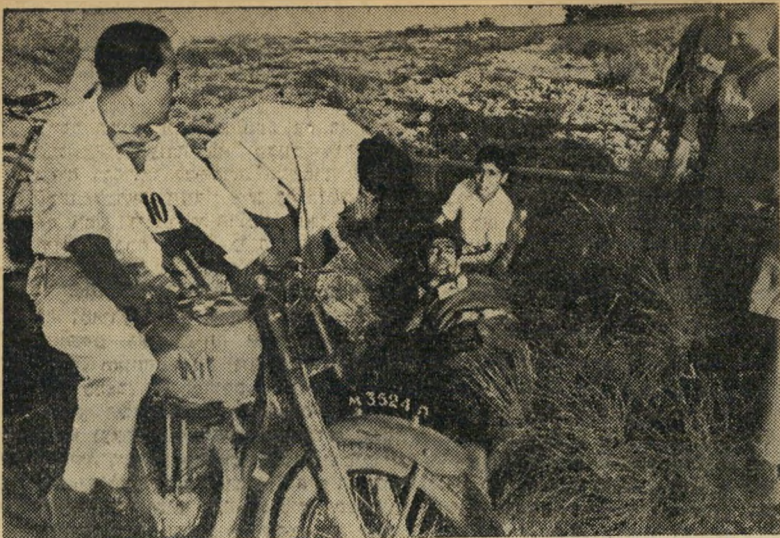
לאחר פתיחתו של ראש הטכס, (במק רים חגיגיים כאלה מנהל לשכת המודיעין הממשלתית יוסף רגב) סקר פנחס לוביאניקר עוד הפעם את הקהל הרב והתחיל את סקירתו. הוא פתח כו'סטה כלפי קוד מו, דוב יוסף: "המציל של היישוב כולו, ו-השהדורות הבאים ידעו כיצד להעריך את שירותו למען המדינה". מנה גדושה מחמ אות קיבל גם מנהל משרד החקלאות לש עבר, מר חיים הלפרן, ש-אירגן את המשרד למופת. מדוע פרש חיים הלפרן מתפקידו, על כך נמנע פנחס לוביאניקר מלהגיב, אבל שאינו מתכוון ללכת בתלם של "מציל המדינה", נתברר מדבריו הבאים.

שנה וחצי דחה דוב יוסף כל הסדר של קבע עם הסקסור החקלאי בענין קביעת מחירים מראש לתוצרת חקלאית, המבטיחה רוטביליות למשך החקלאי, מתוך מגמה לסחוט כמה נקודות מהאינדוס. בסופו של דבר גרם למחסור בירקות, ונאלץ להשלים את החסר בכיבוא מחו"ל שעלה בדביונים יקרים. פנחס לוביאניקר הגיע מהר להסדר המחירים. דוב יוסף מצא, שיש יותר מדי חנויות; פנחס לוביאניקר מצא, כי הסיבה לתורים הארוכים נעוצה במיעוט החנויות. דוב יוסף ידע להוכיח שאוכלים יותר מדי במדינה מר לוביאניקר קבע, שאין למצוא פתרון כללי במצב הנוכחי. "השר אינו מטיל ביצים ואינו ניתן להליכה", אמר דוב יוסף, שדגל בצנטרליזציה של שלטונה, ואילו לוביאניקר — התייחס: "אין צורך בכיורוקרטיה, וחבל על דביונים, שאנו מר ציאים על גירות שונים במשרדים". בניגוד לדוב יוסף, פנחס לוביאניקר לא קבע תוכי תלויים באניות ובמרחקים, ואין לדעת מ ראש מה יקרה.

כשלוש שעות נמשכה המסיבה. פנחס לוביאניקר פיור הסברים וקימץ מאד, מאד, בהבטחות.

המנהל חיך בשפופרת

בנימין (מנהל מח' עבודה ע"י התאחדות בעלי העשיה) אבניאל, גבה מצח, בהיר שער, יליד הארץ, התהלך מעוצב במשרדו. "מתי יבואו?" שאל את מזכירתו, הסתכל בשוקן והביט בלוח השנתי: התאריך היה 15 אוקטובר 1950. נציגי הסתדרות העוב דים הכללית, שהיו צריכים לבוא למש רדו ברח' מונטיפיורי 13, לא אחרו — הם פשוט לא הופיעו. ארבע פעמים בשנה מתכנסים נציגי ההסתדרות התעשיינים, כדי לסכם את חישובי איגודם יוקר החיים ולקבוע לביגום

הפצוץ רפאל משאט שוכב על הממלוק אחרי היום השלישי, אופנוע

מתחרה שנפל מאופנועו ניצל ע"י זהירות חברו אחרי הזינוק השלישי, תאונה

ל-37 היה דם

(ראה שער, "לקוראים" ורפורטג'ה מרכזית) רעש המכוונות הידהד במגרש. 37 איש התכופפו על אופנועיהם, וטיפלו בהם טר פול אמהי ביותר. פה ושם עוד הוריד מישו פנס מיותר וחיוק בורג. בשעה 10 בבוקר, יצאו כל המתחרים ברגל, כדי לסייר לאורך המסלול. תנאי החרות בקעו, כי לאיש מן הרצים לא תינתן האפשרות להתאמן במסלול מראש; (קרבן ראשון: עורך "העולם הזה", שנרשם למ"רוץ, נפסל ע"י השופטים מפני שידע את המסלול, והשתתף ביוניק הרביעי כרוץ חפשי בלבד). כשטפסו ה-37 בעליה התלולה, הורועה סלעים, החליפו ביניהם עצות: כאן מהלך ראשון, שם מהלך שני, פה צרי"כים להקפיד על הקלאץ. ובעיקר: כל אחד

ס פ ו ר ט

ששודרו באותו ערב ע"י גליצה"ל באחד השדורים הנודדים ביותר, שנעשו עד כה בארץ.

שאר 31 המשתתפים היו נאלצים להסתפק בתעודות קלה, שעליהן היה כתוב באותיות מוזהבות כי השתתפו במרוץ. הדגלונים הקטנים של שיעלי-שמרון, שיחולקו למתחרים לפני המרוץ התחבבו עליהם במידה כזאת, ברובם לא הסיר אותם מן האופנועים גם בשעת המרוץ עצמו... האלוף והקיבוצניק, התוצאה המעודדת ביותר של המרוץ: ספורט האופי נוצים קם שוב על רגליו, או, ליתר דיוק, על גלגליו.

אמש התקיימה הישיבה הראשונה של הועדה היוזמת את הקמת מועדון האופנועים הארצי, בהשתתפות הועדה המארגנת של המרוץ, האלוף החש, ב"כ אופנועי חיפה והקיבוצניק האנגלי.

ההמנון הכריע

כאשר יוצאת נבחרת ארצית לשורה של משחקי כדורגל, וחזרות כעבור שבועיים בשני הפסדים מתוך מספר משחקים (במקרה זה שניים), הרי מתחילים לפשפש ולחפש את הסיבות. בדרך כלל, הסיבה המתקבלת על הדעת היא, שהיריב היה יותר חזק. אך בעת, שנודע אותה הקבוצה עצמה זכו הישראליים (אם כי בשינויים בהרכב) בשיעור של 1:5 על אדמת יש-ראל, הדבר מעורר תמיהון.

הודות למקרה זה. עד כמה שיראה הדבר תמוה, הרי נמוק פסיכולוגי רב-ערך השפיע על ההפסד. הרגעים שקדמו למשחק הכריעו אותו. באוירה של התרוממות רוח וחידוש, שהובאו ע"י שחקני ישראל — פזור פרחים בין הקהל — הסתדרו הקבוצות. אך כאשר הרמקול משמיע את ההמנון התורכי, פורצת שירה אדירה מפי 40,000 האיש, שהקיפו את איצטדיון "אינונו" בחגורה הדוקה. קהל עצום זה, המהווה שיא לעצמו (ששלם

תמונה "הורגת", ועוריה רפפורט, הקריין הכוכב של "גליצה"ל, נואם במהירות הבזק לתוך מנגנון ההקלטה, רץ הקהל מנקודת הזינוק אל נקודת-הסיום, מרחק של כמה עשרות מטרים. שם הסתדרו גם חמשה השופטים, כשהסופרים בידיהם, וקיבלו את פני האופנועים הנרגשים, כשבראשם בני יעקב, הפתח-תקואי הרוכב כבר 25 שנה; בשעתו השתתף במסע ה-11 לאמריקה ובתחרות הנוכחית עבר את המסלול ב-3:50 דקות על "טריומפ" של 5 כחות-סוס.

אופנוע צהוב

ברת והולכת של 5000 הצופים, שהכריחה את השופטים לדחות את הזינוק האחרון ב-20 דקה, יצאה חוליה אחרי חוליה. ברור היה שהחיפאים, היחידים שהיו מאורגנים במועדון של ספורט-אופנוע, התכוונו למרוץ בצורה היעילה ביותר: אופנוע צהוב אחד השתתף שלוש פעמים במרוץ, כשמדי פעם רוכב עליו חיפאי אחד ומצליח לחזור בראש שאר האופנועים. אף כי המסלול דרש יכולת רבה מן האופנוען, ולא מן המכונה, יכלה מכונה טובה יותר להכריע בין שני אופנועים בעלי מומחיות שווה.

יומיים בבית החולים

אחת התכונות האופייניות ביותר של המרוץ הייתה שליטתם העצמית של המתחרים. אף כי היה ברור לכל משתתף כי הוא מקבל על עצמו סיכון ניכר (והאנגלי בעל הוותק הבינלאומי, אף העריך את מספר הפצועים המשוער ב-5 עד 10), נהגו כמעט כל המתחרים (פרט לזינוק האחרון, שהתקיים באוירה של מתחנות מתפרצות) בזהירות מפליאה באופן יחסי. הם נמנעו מלעלות זה על זה ואף ויתרו, לעיתים, על סיכויי הנצחון כדי להימנע מלסכן חבר.

קציר הפצועים היה, לפיכך, קטן מן המיוקובל בתחרויות הבינלאומיות: אחד נפצע קל בראשו, שעה שנפל מאופנועו ביוניק השלישי, ונשלח לביתו אחרי טיפול במקום, והשני — רפאל משאט — נחבל בבטנו ביוניק האחרון, בשעה שעצר באופן פתאומי, כדי לא לדרוס חבר שנפל. הוא נשלח הביתה, ואחרי ששכב יומיים בבית-החולים, נראה שוב ביום השלישי ברחובות תל-אביב, כשהוא טס על אופנועו...

חוד, טרשים וגבעות

כשנודעו השופטים יחדיו וסיכמו את תוצאות 7 הזינוקים, נחברר שהושגו הישגים בעלי רמה בינלאומית. רוב הרצים עברו את 5 הק"מ של מסלול חולי, טרשי ותלול, במהירות ממוצעת של 57-60 ק"מ לשעה.

בגביע (וב-3 נשיקות של מלכת היופי) זכה מרדכי קריצמן — 3:48 דקות, שקיבל גם את מדליית הזהב עם סמל שיעלי-שמרון, כבעל המקום הראשון ל-3:55 כחות-סוס. אח"כ ריזו באותו סוג אופנועים: מדליית הכסף למשה דנחי, ומדליית הברונזה לבן-ציון אקסלרוד.

במקום ראשון לאופנועים של 6 כ"ס עמד בני יעקב, אחריו: גדליהו אקרמן וישראל זוננברג. מבין 6 המדליות ניתנו 3 לבני-חיפה, אחת לתל-אביבי, אחת לאיש נתניה ואחת לפתח-תקואי. כמעט כל הזוכים הקליטו את דבריהם,

האלוף מרדכי קריצמן ואשתו אחרי הנשיקה השלישית, גביע

השתדל לרשום בזכרונו את המסלול המדויק פן יתעה בדרך בהתרגשות המרוץ (כפי שקרה אחר-כך לחביב הקהל, האנגלי הנוצרי פ. ס. ו. קארידיג, צנחן-לשעבר, בן 30, חבר קיבוץ גירעם-נגב, שטעה בסיו בוב ואיבד כמה שניות יקרות שחיסלו את סיכוייו לנצח).

על חזה וזב

הטילו המייגע (ההליכה ברגל בזווית בעין מן אופנוען בעל-דם) נתקיימה ההגדרה על מספרי-המרוץ: כל אחד רצה, כמובן, השתתף ביוניק הראשון. כחוד הקטן של בית-הספר נתקיימה ההתחרות הראשונה של ה-37: על חסדי הבחורות החמודות של ועדת-הקבלה, הלבושות אפודות אדומות וצצאיות כחולות, שעזרו להם להפור את המספרים על החזה והגב.

דייקנות ודגל משובץ

השר, בלויית מלכת-היופי, בשעה רבע לש"תים, כבר היה הכל מוכן לזינוק. הדייקנות הייתה הפעם לרוגמה, ואולי אף מוגזמת: בדיוק בשעה 2 הרים זליג רייכרט, המזניק, את הדגל המשובץ, ובהמולה מחרישת-אזניים יצאה החמישייה הראשונה לדרך. טכס הפתיחה הרשמי, על נאומיו וברכותיו, החל רק אחרי שחוליה ראשונה זו נעלמה מעבר לרכס הבעה.

בעוד שצלמי הקולנוע והעיתונות זחלו על הארץ וטיפסו על ההרים, כדי לתפוס

סכום של 75000 לירות תורכיות, כ-18 אלף לירות ישראליות, שר את ההמנון. כמו צבא סדיר היוצא לקרב האחרון... כל התקפה וגיחה של התורכים לוותה בי שאגות עודד (והתורכים הכיחו שהם יודעים לצעוק). המקהלה בלי מנצח ידעה לשתוק. בעת שהובקעו שני השערים ה-ראשונים לחובה, עד שנושקותיהם של חברי הנבחרת הישראלית נשמעו גם במקום מושבו של הציר הישראלי, שבטעט את בעיטת הפתיחה.

התרגום לא הצליח

נבחרת יש-ראל נוצחה ע"י נבחרת תורכיה (3:2), ו-הפסידה אף נגד נבחרת העיר איסטמבול -- 2:0. שומר-השער הישראלי הוכרח ל-הוציא 5 פעמים את הכדור מן השער, אם כי היתה לו הגנה יעילה ובולמת. רק פעמיים הצליחו הישראליים לכבוש את שער תורכיה, הודות לשד-הבלונדיני, יהר שע גלור. מספר קרנות רב לא נוצל ע"י החלוצים הישראליים, וברגעים של יתרון (0:2) ועוצמה לא השכיחה מערכת החלוצים מישראל לתרגם את יתרוניה ל-פת שערים ולרדת מהמגרש בנצחון. מאון השערים אינו רע ביותר (תוצאה של 3:2 מורה על הזדמנות נאה שהוחמצה — לג' בור על נבחרת תורכיה בביתה).

אחד היפס כלה

לשחק בתורכיה, בשעה שברוך כלל משחרי קים רק 11 כדורגלנים. לא שחקו לגמרי כמה שחקנים, שידעו לבלות יפה, ואחד אפילו היפס אחרי כלה עשירה... הוא לא נראה במקום הריכוז של השחקנים, ואיש לא ידע מתי הוא מוכן לשחק. ביג-תיים נשאר בארץ כמה שחקנים, שהיו יכולים, לכל הדעות, להיות לעזר לקבוצה ברגעי משבר. כדי לקחת תיירים לתורכיה אין אפשרויות כדורגל הישראלי מספיקות, ואם היה ברצון מישו ללמד את השחקנים-שלא-שחקו, הרי מוטב היה לקחת שחקנים צעירים שעתידם לפניהם. אין ספק, שההבאה בתורכיה טובה יותר מן-הריה, או מעלה חמשה, אך לפני נסיר עה צריך לערוך הישובים.

השוער בוך בולם התקפה תורכית אחרי השער השלישי, כלה עשירה

גירוי החיל

מי שהיה ראש טייסת קרב ישראלית וזקף לזכות חמשה מטוסי אויב. פר גיב סוף - אנגלי נוצרי, גבה קמה ויפהפה, שהתנדב לחיל האוויר הישראלי לאחר שי רות מצטיין בר. א. פ. בימי מלחמת הי עולם השנייה, מצא לעצמו תעסוקה בי הוליווד - בירת הסרטים. גיבסון ישחק את אחד התפקידים הראשיים בסרט "סט

שעה צ' בנשף העתונאים. נשאות. נשיכות ומכוניות צופרות...

תי למצן ישראל הוהלך ומוסרט באולפני ההסרטה של ר. קאו.

פארק מלך מצרים היה במצוקה: אחר שהזמין בבית החרושת "פיאטי", שי בצפון איטליה, רכבת מיוחדת לעצמו ("שי תהיה הפוארת בעולם"), ובה חדר שינה מרופד משי ורוד, הוצג לפניו שגרירה הי חדש של בריטניה בקהיר: סיר רלף פקריין סטיבנסון, בלשן יפה צורה. פארק עיין בעצרו של השגריר החדש - הוא החל מאמין באמונות תפלות:

סיר רלף הועבר לקהיר מפורומה, מקום שטיישר נציג בריטניה ליד צ'אנגי-צ'יק עד שברה בסן, יחד עם כל הממשלה הלי אומית קודם לכן היה שגריר בריטניה ליד המלך (לשעבר) הצעיר היוגוסלבי פיטר.

באותה שעה עדה נארימן סאי דן, ארוסתו הפפה והצעירה (18) של מלך הנינוט והכינה סדינים ורודים עשיריים משי.

כתב נזיר בודהיסטי בשם ביקהו ניאנאפוני, ה, איש ציילון, לאעוכת הי ירחן, הודו וישואלי המפיע בבומבי: אני מצטרף שאין ביכלתי (כיוון שאסור לנזיר בודהיסטי להתחיק או להשתמש בי כסף) לחתום על ירחונכם המעיין. אולם עלי להודיעכם, כי למרות זאת אני עוקב בעירנות רבה אחר הנעשה בקרב עמי... אני יהודי, יליד גרמניה... ציוני... החי לטתי בגיל 22 כי הבודהיזם הוא הגורם המכריע בחיי... הפסקתי את פעילותי כמרכז ההפעל וצעירי "מפאטי" ועברתי לכאן. הנזיר זכה במנוח חנם.

ביום הולדתו השלושים של עלי בך צבי, בנם של יצחק בן-צבי ורחל ("חתת הלימוד"), ינאית, שנפל בהגנת בית קשת לרגלי התבור, פורק צריף העץ שבו גרו הוריו במשך שלושים השנים האחרונות. הצריף הוקם בלב רחביה, מקום שבו נבנה לאחר מכן בנינים הגדול של המוסדות, כיום החולדו של עלי. אז היה אביו חבר גדוד העבודה שהנה במערכה של ירושלים (רחביה).

הצריף כולו יועתק לבית קשת, וישמש בית תרבות לזכר הללי הקיבוץ במלחמת העצמאות.

חכמי מדע

בין משתתפי מסיבת חנוכה בלשכת העיתונות:

רוברט ("קצת מחוץ למוקד") קאפא, שחרחה, דומה לאיטלקי, צלם בעל שם עולמי שצולמו ועצו את העולם. צלומיו: מרסיה הסובייטית, ארץ ישראל (אלטלנה) בוערת באש, "ישראל ארץ יעודה". הוא נמצא בארץ בפעם השלישית - עתה עם מכונית הסרטה; מסתובב במתנות הי עולים ומסרטי בשביל המגבית המאוחדת.

דב סינקלר, פקיד לשכת המודיעין הממשלתי, ואסתר קאופמן, בתו של האדריכל הרושלמי.

ובינתיים הודק גם על מצלמה קטנה, סתם ככה. התוצאות? - הוא שומר עדיין נגטיבים בלבד.

מויש פרלמן (עתונאי, צנחן, כותב ספרים, דובר צה"ל, משופם) עומד בראש לשכת העיתונות הממשלתית עוד מימי מל-מל. חמת השחרור. האיש, שדבריו טולגרופו בי משך חודשים רבים לכל סוכנות וכמעט כל עתון חשוב בעולם.

ועוד עתונאים וצלמים (בלי מצלמות - הפעם) רבים לקחו חלק במסיבה, שנערכה במלון "ריק" (מושב הלשכה): עוגת ענק נמכרה לפי שיטה אמריקאית (כל מציע משלם את הפרש שבין הצעתו לקודמת). שלוש נערות אמירות עמדו ומכרו את נתחי העוגה לכל המרבה במחיר. בשלוש לפנות בוקר, עם סיום המסיבה, היתה השתוללות כללית: נשיקות נשיכות וי מכוניות צופרות.

דמתימטיקאי, פרופסור אהרן הלוי פרנקל, היה השבוע חלוץ האוניברסיטה העברית באילת - נמלה הדרומי של יש ראל. לפני קהל אילתי גדול (50 איש),

שהכיל בקרבו גם נציגים של שלושה ישרים, שהוקמו בערבה לאחרונה (נספים, ביראינדס ועברונה), הרצה על "הגוף ר האקלים של ארץ ישראל נקודת מוצא להבנת ספרותנו העתיקה".

איש אויברסיטה דגול אחר, הפרר פפור שמואל ממבורסקי, מהיר הי דיבור והפקה, העומד בראש המועצה הי דעית שליך משרד ראש הממשלה הודיע בכנס 40 טובי החימאים בישראל, כי זעזית שורת נסיונות לניצול אנרגיית הי שמש לשימוש תעשייתי. אחר-כך ניבא עמיד מזהיר לתעשייה החימית במדינה.

ד"ר שלמה קפלנסקי, מנהל הטכניון בחיפה מת בשנת ה'68, אחרי חיים רבי פעולה: מהלך מחלקת ההתי יישובות של ההנהלה הציונית (בטרם קמה הסוכנות) שפרש להנהלת הטכניון, מאנשי "ברית שלום", ומראשי מפ"ם.

נפטר בגיל 65, ד"ר סלי הירש, אף הוא מראשי "ברית שלום". ו"אחור" לשעבר. היה מוחיקי הציונים בגרמניה,

ממקורבו של וייצמן, עורך דין בעל שם שהשתלם בעברית ובערבית לפני עלותו ארצה. היה מיוזמי מפעל "ההעברה" להצלת כספי יהודי גרמניה ומייסדי "העליה החדשה", שנתמנה בסוף ימיו אפוסטרופוס על נכסי הגרמנים וממונה על רכוש האויב.

אנשי המעשה

סגן האלוף, שאול הרמתי, עורך את הגנרל ריילי, ראש מטה או"ם, בחצות הי

רוברט קאפא והמוצנ רינה... לכל המרבה במחיר

לילה ומסר לו את מחאת המטכ"ל על רצח הקצין הישראלי בדרך לאילת. החליט הי גנרל האמריקני לנקוט באמצעים חמורים ביותר. לפני צאתו לרבת עמון נפגש עם הרמטכ"ל, יגאל דיין ועם ראובן שילוח, יועץ שר החוץ.

שוב הוכח, כי שילוח הוא מושך הי חוסים העיקרי בממשלה, מאחורי הפרגוד. שילוח הוא נמוך קומה ומצולק פנים, מהיר החלטה ובעל גוהג קשה, איש מסתורין וליד סודם של שרת ובן גוריון.

הוא יליד ירושלים, היה שליח הסוכנות לארצות ערב ומארגן שרות הידיעות (הי ש"י) של ארגון "ההגנה". שימש במשך 12 שנה (1936-1948) קצין קשר בין הגי הלת הסוכנות לשלטונות הצבא הבריטי, והצטיין בתפקידו בפעילות נגד המחתרות. בשתפו פעולה עם השלטונות לדיכוי הי טרור הפך להיות שנוא אצל ולחיי.

כאשר נציג סיריה בועדת הפליטים של או"ם, זיין אדידן, הצהיר, כי מן הי ראוי שכל המשלחות תקראה את נאומו של נציג ישראל אבא אבן בעיון, על מנת לגלות את חוסר ההגיון שבדבריו, החלה פרשה של שיתוף פעולה ישראלי-סורי.

למחרת הופיע נוסח מלא של נאום שגי ריר ישראל לאו"ם על שולחן כל משלחת בהערת לוגי, כי דבר זה נעשה לפי משד בלתו של נציג סוריה.

מרדכי נמיר (-ווסקי) ציר יש ראל בברית המועצות שפרש מתפקידו, חזר אחר חופשה קצרה בשטוקהולם, בירת שוודיה, ארצה.

הוא מלא את תפקידו מאז יולי 1949, כאשר גולדה מאירסון נצטרפה לממשלה והוא, שהיה יועץ הצירות מעת הקמתה - ספטמבר 1948, נתמנה לממלא מקומו.

מרדכי נמיר הוא יליד אוקראינה, 53 קרח וחד חכים; משפטן, כלכלן וחובב מוסיקה. מי שהיה חבר עיריית תל-אביב, מזכיר מועצת הפועלים בעיר וחבר המפקדים הארצית של "ההגנה", שנעצר ע"י הבריטים באשמת ארגון הפגנות הרחוב בתל-אביב נגד חוק הקרקעות והספר הלבן. הוא עומד לקבל על עצמו את תפקידו הקודם של שר החקלאות החדש - פנחס לוביא-ניקר; מזכירה הכללי של ההסתדרות הי עובדים.

למרות שעברו כבר שבועות מספר מיום התמנותו ליושב ראש רשות הפתוח, לא נכנס יוסף גוריון לתפקידו החדש.

גוריון, איש גבע, קרח וגלדי פנים, היה תת-קצין בגדוד העברי. מפעילי הסתדרות העובדים וממנהלי מפעליה ("תנובה", "ניר"), מנהל "כופר היישוב" שימך חלק ניכר של פעולות "ההגנה". הוא נעשה מנהל אגף השיקים (אחר נסיון דומה באותה עבודה לגבי משוחררי החטיבה הי יהודית הלוחמת) במשרד הבטחון וטרם מצא אפשרות לחסל אגף זה.

חשיב יוסי' 47

47 יוסי' חשיב

		7	6	5		4	3	2	1
12					11	10		9	8
	16					15			14
		20		19			18		17
			24	23			22		21
	25								26
			28	29				27	
				33	32		31		30
39	38			37	36			35	34
		43				42	41		40
	48		47			46	45		44
		52		51		50		49	
				54					53

מאוזן: (1) מין זפת; (5) צעירה; (9) כלי משחית; (13) מורה; (15) נישא; (16) אחד מגלגוליו של ציאוס; (17) מהפכה; (18) מצודה; (20) בעל פרס נובל לשלום לשנת 1949; (21) ישן; (22) מכר את בכורתו; (23) נוסף; (25) מין נמוך; (26) מעשה כברה; (28) לשון ים; (30) ובלו; (33) רש; (34) עני; (35) אוב; (36) צבור; (38) איש שגרם למחלות בין מזרח ומערב; (40) למי ה... לו הדעה; (41) עולה רגל; (43) עמק; (44) מסמר; (46) צאצא; (48) נזכר לעלי; (49) בירת קוריאה הצפונית; (53) זעיר; (54) צייר אימפרסיוניסטי.

מאוזן: (2) תינוקית; (3) פשע חמור; (4) עוף טורף; (5) כלי סופרים; (6) שכור קדום; (7) מספר מרעיו של עלי בבה; (8) מושבו של סטאלין; (10) ציילואציה; (11) עוז; (12) אבי הציונות; (14) מחבר "בחזרה אל מתושלח"; (16) תרופת פלא; (18) זוז; (19) אשר על המרגמה; (22) קדום; (24) מרכז ייצור; (27) שבע פחות שבעים; (29) שר; (31) גחלת שנה; (32) בירת סין; (34) פרי בעל תרינג גרעינים; (37) כן; (39) נהר מפורסם במלחמת קוריאה; (42) חותנו של יעקב; (45) זיע; (47) סל; (49) סופר אמריקאי מהמאה הקודמת; (50) יחידת חשמל; (51) מערב; (52) בוטנן.

פתרון תשבץ חנוכה - יוסי' 46

מאוזן: (1) חנוכה; (5) מגשים; (10) סופי; (12) סתם; (14) שש; (16) שכוי; (18) דב; (19) מכבי; (21) חשמונאי; (22) חיה; (23) שני; (24) רב; (25) חמסין; (27) ירח; (30) הגר; (31) נובלת; (33) תן; (35) גרן; (36) דום; (38) חג הנרות; (39) מהדק; (40) לב; (41) שיטת; (43) הד; (44) קול; (46) קבוץ; (48) עברין; (49) תקוה.

מאוזן: (2) נס; (3) כושי; (4) הפך; (6) גס; (7) שתי וערב; (8) ים; (9) משמח; (11) יוחנן; (13) לביבה; (15) שכיח; (17) ישי; (18) דאר; (20) בהמה; (23) שיר; (26) סני נהור; (27) יון; (28) חלדה; (29) התחיה; (31) נרתיק; (32) תודה; (34) נגב; (35) גוש; (37) מקדש; (39) מתוק; (42) טבת; (44) קב; (45) לי; (47) צו.

סודאן

השאר עובדי אלילים

בכרטום, ביתה שרופתה-משמש של ה' סודאן, התעוררה התרגשות גדולה לפני שבוע, כאשר גודע שסחורות בשווי של 400,000 ל"ש נמכרו לישראל במשך השנה החולפת. זאת הודיע שר הפנים הסודאני בתשובה לשאלתה בבית הנבחרים, שהוגשה על ידי ציר מפלגת "אל-אומה", הדוגלת באיחוד עם מצרים.

אל מוי להצטרף? מאורע זה עורר שוב את השאלה הישנה שכבר דשו בה לא פעם הפוליטיקאים הסודאנים — האם לתמוך בהחלטת הליגה הערבית או לא? כי למרות הצבדה ששישה מיליון מבין שמונה וחצי מיליון תושבים הם מוסלמים — השאר הם עובדי אלילים בגינג'ל, מנהיגים רבים כבר אימו לא פעם, כי יפסיקו להתאים את מדיניותם לליגה ויצטרפו לגוש האפריקאי (תחת השפעה בריטית מוחלטת), אם מצרים לא תוותר על דרישותיה לצרף את הסודאן ככתר פארוק.

חברי הליגה ההאשמים (עיראק, עבר הירדן) תומכים בסתר בעצרת מנהיגים אלה, כי אין הם רוצים במצרים יותר חזקה מאשר היא כיום.

פיפטו-פיפטו. סודאן היא ארץ של גינג'לים ומטעי כותנה, שטח של קרוב למיליון ק"מ מרובעים (פי 70 משטח ישראל), ובה זורמים רוב הנחלים המתאחדים לבסוף ומהווים את הנילוס.

בשנת 1885 התמרדו הסודאנים, תחת מנהיגם הדתי, אל-מהדי, בתורכים שמשלו בארצם, והכריזו על סודאן כמדינה עצמאית. משטר זה הסתיים ב-1898, אחרי 14 שנות התפרעות דתית קנאית, כאשר כבש הלורד קיצ'נר את כרטום.

בקרוב מפורסם. העמיד את חייליו (מצרים ואנגלים) בשורה ארוכה, במשורה, וכאשר הסתערו עליהם הסודאנים בגלים פרוצים של פרשים ורגלים מזוינים בחרבות וחניתות, כשהם צוחים קללות ומילילים, קצרו אותם במכוונות היריה "יוקס" (אחד הנסיגות הקרביים הראשונים של מכוונת ירייה אלו).

קיצ'נר כבש את סודאן כתגובה על רצח הגנרל גורדון, נציג אנגלי שבא לכרסום למשא ומתן עם אל-מהדי בדבר החזרת הסדר (כלומר — החזרת סודאן למגירת התורכית הישנה, שבה היתה סודאן חלק ממצרים). גורדון נרצח וחילי אל-מהדי התעללו בגופתו, כפי שהיה נהוג אז. ובזאת ניתנה אמתלה לקיצ'נר להחזיר את הסדר על כנו.

מאז הוכרו על קונגרס וינה אנגלי-מצרי, הנתון לכתר המצרי ולכתר האנגלי זכויות ומעמדים שווים בסודאן. אולם למעשה הוטלו האנגלים השתלטות מוחלטת על ה' ארץ, וכאשר נרצח מפקד הצבא הבריטי בכרטום בשנת 1904, צמצמו גם יחידות הצבא המצרי בסודאן עד למינימום, והיו כויות השוות נשארו על גבי הנייר בלבד.

שורתך בכלא. מאז, טיפחה אנגליה את הסודאנים, ותושבי האזור הצפוני (ה' כולל את כל הערים) אף הגיעו לרמה תרבותית גבוהה מזו של המצרים. אפשר להבין את חשיבות סיפוח תרבותי זה, כי ידוע שהחיים הפוליטיים הם מנופולין-ה' סודאן בגור האוניברסיטה של כרטום ובתי הספר פרי התיכונים, אשר הוקמו על ידי האנגלים ובהשגחתם.

כיום מחולקים הסודאנים, למעשה, לשני מחנות. (חזיב (מפלגת) אל-אומה, שבי ראשה עומד איסמעיל אל-אזהרי, בן משפחה מיוחסת שלמד במצרים, הדורשת את איחוד עמק הנילוס, כלומר, סיפוח סודאן לממלכת מצרים.

העובדה שמפלגה זו היא אהודתו של השותף השני, לא הפריעה לאנגלים להשתלשלות ממשלתית, כן משפחה באמתלות משונות ביותר.

אנגליה שוחרת העצמאות. ה' מחנה השני מורכב בעיקר מחזיב אל-אשקאאי, הדורשת עצמאות מוחלטת, גם מאנגליה וגם ממצרים. אחרי נאום הכתר של פארוק לפני שבועיים, שבו דרש את

איחוד עמק הנילוס, השיבה מפלגה זאת במחאה חריפה, כי למצרים אין כל זכות על ריבונותה של סודאן וכי הסודאנים יצ' דיפו שלטון בריטי על שלטון מצרי. בראש מפלגה זאת עומד אחמד אל-מהדי, נכדו של המנהיג הגדול שנלחם בתורכים וב' אנגלים.

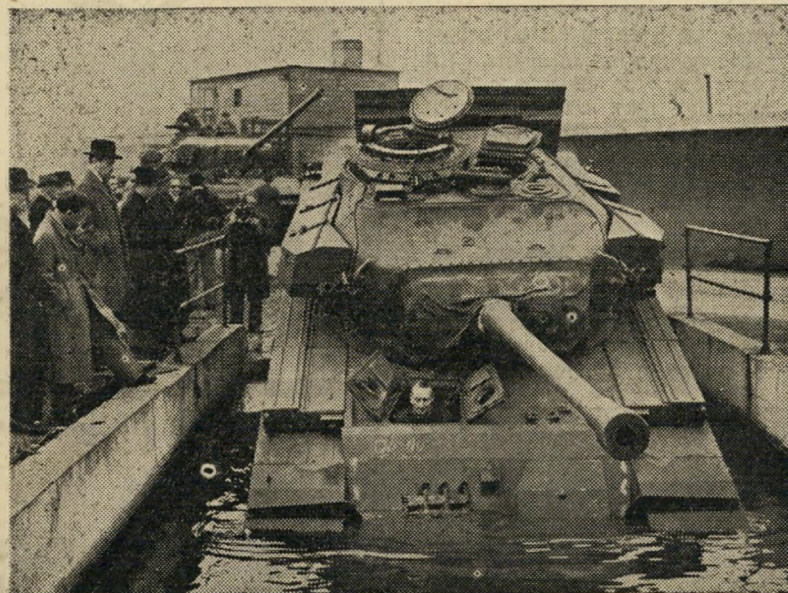
אחמד אל-מהדי זוכה, כמובן, לתמיכתם המלאה של האנגלים. אין זה מוכיח כי אנגליה הפכה פתאום לשוחרת עצמאות לארצות הקולוניאליות שלה. היא יודעת שאם תצטרף סודאן למצרים, תהיה אנגליה נאלצת לפנות את מצרים, ותשאר ללא כל בסיס להגנת תחלת ס.א.ן ואזור ים סוף.

כבר היום מובאת סודאן בחשבון, על ידי האזטרטגים הבינתיים החללים יצ'י-

דינה. אל-אשקאאי מאימת לצאת למלחמה נגד מצרים, אם זו תמשך בדרישותיה לסיפוח סודאן, וטוענת שבשבעים אחוז מה' תושבים עומדים מאחוריה, ואילו אלא מה' דורשת איחוד עם מצרים, כי "70% מה' אומה הסודאנית דורשים זאת".

מצרים, הוי טנקים

כאשר דרש המלך פארוק את חיסול החוזה, הקשר את ארצו עם אנגליה. (ה' עולם הזה" 1962), התכוון, בעיקר, למצוא חן בעיניו נתניו, שהיו עסקים בבידוד הארוב — נביחות נגד אנגליה, אולם התי' פרוצתו של פארוק, המלך השאנמן, גרמה ליצאת עילא ציפי' לרן.

בריקת ה"צנטוריון" בבית-החרושת בונדון בוויין היה עסוק

ה"צנטוריון" החדש בתמרין מוד פואץ העצמאות נשכחה בדרך

בשכוע שעבר, החליט ודרו ויאט, חבר בית הנבחרים הבריטי, כי מצרים אינה יכולה להחשב ככת-ברית נאמנה, ודרש כי ממשלת בריטניה תפסיק למכור נשק למצרים; הצעד הראשון: ביטול חוזה המדי' כירה של 16 טנקים חדשים מסוג צ'טוריון, שעמדו להמסר למצרים. כך דרש ודרו ויאט.

טנקים אלה, הנחשבים כטובים ביותר בעולם, הם גאות הבריטים, ועודם ברישמת כלי הנשק הסודיים. לפני ימים אחדים, נאלץ צוות אחד הטנקים הללו בקוריאה לעזוב את- הרכב בשטח האויב, הצוות חיבל בטנק לפני שעזבו. בעקבות המקרה הוקם בית משפט צבאי שיחקר את הסיבות שהביאו לכך שטנק זה, המצויד במכשירים סודיים, יפול לידי האויב.

הטנק, השוקל 52 טון, נושא את התותח הכבד ביותר המורכב על טנק -- 20 ליטר

ריס; ואם אנגליה תומכת באל-מהדי בדרי' שתו לעצמאות מוחלטת, הרי זה בתיאי' שסודאן העצמאית תצטרף לגוש הארצות האפריקאיות (אוגנדה, רודזיה, וכיו') הנ' תונות להשפעה בריטית מוחלטת.

מלבד שתי מפלגות אלה, קיימות עוד כחצי תריסר מפלגות, המזדהות בדרך כלל עם אחת מהשתים, אך נמנות בכל זאת על מפלגות האופוזיציה ולכן החרימו את הבחירות האחרונות. (כל המפלגות הן מפלגות אופוזיציה, מלבד "אל-אשקאאי" — מפלגת השלטון).

לפי הצעת-חוק, העומדת בפני בית ה' ובחורים, תינתן זכות הצבעה גם לתושבי סודאן הדרומי (יערות וגינג'לים) שלא שמי' עו מימיהם על מצרים, ולכן אינם נראים כתומכים פוטנציאליים באיחוד.

140% סידאנים. כל אחת משתי ה' מפלגות הגדולות טוענת לרוב מוחלט במ'

ראות. הטנק בנוי לפי המידות החדשות ביותר: הוא נמוך ובעל מנועים חזקים, המאפשרים מהירות גדולה ויכול לעבור במים בעומק של 1 1/2 מטר.

ההפגנות פסקו. תחילה סירב ארנסט בוין, שר החוץ הבריטי, להענות לדרישה בטענה, כי "יש לנו חוזה, והמצרים כבר שלמו עבור ה'טנקים. איננו אהב להפר חוזהים והבטחות בקלות דעת כזאת" אמר.

אולם, בעזרת תכסיס פר-מנטרי מוצלח, הגלו וויאט ונבחרים אחרים את הבעיה בשעה שבין נעדר מבית הנבחרים, ונכח בקבלת פנים שרצה לכבוד ביקורה של מלכת הולנד, ג'ויאנו. בישיבו: הוח'ט לעכב את משלח ה'טנקים עד עיון חרט. מיד פסק ההפגנות החשוב בקיר ואי' לכס-דריה ומחמ' סלאת אל-דן, שר החוץ ה'יזה ובעל השפס' הדק של מצרים, הדי' ירו ובא ללונדון. נושא הש'חית עם בוין: הק'תנו לנו את ה'טנקים, ואנו נהיה ילדים טובים.

על דרישות הים לעצמאות ולאיחוד ה' נילוס לא הוכר דבר.

הירדן

המצב הכרניס

הישיבות בשבועיים האחרונים בבית הנבחרים הירדני היו מוערות, דוגמרון עדיין לא נראו באולם המרובע של המגליס' בי' עמאן. התקפות האופוזיציה על מדיניות החוץ והכלכלה של עבדאללה גברה והלכה, יחד עם מרד גלוי נגד שלטתו על כל עיני המדינה החשובים.

התקפות אלה על מדיניות הממשלה באו לרוב בהנהגתם של נציגי ערביי פלשתיין, ביניהם מוסה נאצר, נציגה הנוצרי של רמאללה, שבעת הישיבות על סיפוח פלשתיין לעבר הירדן בהתחלת שנה זו, אירגן עזר בה הפגנות של אולם הישיבות כאית מחאה נגד עבדאללה. בהפגנה השתתפו 14 מתוך 40 חברי הפרלמנט. שותפו בהתקפות על עבדאללה, נציגה השני של רמאללה — עבדאללה רימאי, כמנהיגי מפלגת "אל-בעת" (התחיה), ועורך עתון המפלגה הזאת.

לא נעשה שלום. אחת מטעיותיהם העקרויות היא עמדתו הפייסנית של עבדא' ללה כלפי ישראל. כאשר הביאה ממשלתו החדשה של סמיר ריפאעי באשא, יליד פלשתינה, אך נאמן המלך, את תוכניתה, נתקפה בהתנגדות חריפה. ראש הממשלה נאלץ להוסיף סעיף מיוחד המזכיר רק את ישראל, בהבטיחו כי "לא נעשה שלום עם ישראל".

לחץ האופוזיציה, הדורשת פעילות מוג' מוגברת נגד ישראל, מסביר את התנהגותו של הלגיון הערבי; האופוזיציה אינה יכולה לשפוך את חריתה על המלך, והיא נאלצת להסתפק בחרוף קציני הלגיון, הפחדנים, משוללי רגש הכבוד הלא-מי העצמי.

ממזכת איש. סיבת ההתקשויות אינה רק הבדלי ההשקפות במדיניות היחסים עם ישראל. חברי המגליס' מתמרדים כבר מזמן נגד השתלטותו האישית המוחלטת של עבדאללה על עתיד ממלכת הירדן. כי במשך שלושים השנה, ששלט בן-מזכר זה על ארצו ההררית והיבשה, היה אחראי על מעשיו כלפי הבריטים בלבד.

שריו היו אחראים לפניו באופן אישי, ולא לפני בית הנבחרים, שאכזר היה לו להעלות שאלות של חילופים בממשלה, או שאלות חשובות אחרות, כגון: גביית מסים וכו'. מצב כזה יכול היה להתקיים רק בארץ כעבר-הירדן של שנות השלושים, כאשר העיר הגדולה ביותר במדינה מנתה 30000 תושבים, ובית הנבחרים היה מורכב מ-16 צירים בלבד. אולם עם סיפוח חלקי פלשתינה שנכבשו בידי הלגיון, ועלית ה' אוכלוסיה למיליון נפש, שנתנה המצב.

מי סיפח את מי? כי הבעיה הא' מתית של ממשלת עבדאללה היום, היא הא' בסודר שלמדינה בת 300000 תושבים, בעלי רמה תרבותית נכ' לוסיה בת 00000 ב' ובתות הנמוכה ב' הממוצעת של ה' התפרצויות שונים של התעור' מופתי ונגד עכו' שונה עם הכספ' התחלפה, אך לא תחזיק מעמד

גם תכנית הלימודים עצמה אינה מוצאת חן בעיני התלמידים-העורכים. "אינו מבין כשום פנים מדוע מקדישים זמן כה רב ללימוד תולדות הגולה, שאינן יכולות לי הורות לנו כל לקח, אלא אם כן מאמינים יוצרי תכנית הלימודים שמוטב, על כל מקרה, להכשיר את צעירי הארץ לגולה...".

"בשעורי הספרות מפטמים אותנו, לי מורת רוחנו ובעל כורחנו ממש, בחומר זר לרוחנו, תוך התעלמות מוחלטת מה עובדה שקיימת ספרות עולמית, ושקיימת בארץ ספרות חדשה צעירה, לפי רוחנו...".

"מדוע יש ללמדנו תלמוד?" אם רוצים להרגיל את התלמידים למחשבה הגיונית מוטב, לדעת בעל המאמר, "להשתמש לי מטרה זו בכמה מכתביו של אפלטון אודות סוקרטס...".

ומעל לכל: מקדישים להיסטוריה העולמית רק שעה וחצי בשבוע, "עדות ברורה לשוביניזם, לקלאוטורופוביה, ללאומנות, לי הסתגרות צרה ולבוז לעמים אחרים...".

במה, מחסן-הגרוטאות. לעצם הרכב הכיתות ומבנה בתי-הספר יש לי "צופר" דעות מענינות לא פחות: לדעתו יש להרכיב את הכיתות לפי רמת התלמידי, כיתה המורכבת כולה מתלמידים ש-מעל לבינוני, תוכל להתקדם ביתר מהירות מאשר כיתה מקבילה של פחות-מתווננים. נוסף להפרדה זו על פי הרמה, מציעים העורכים: הפרדה של בתי-הספר על פי המקצועות. "לכל בית-ספר בעיר יהיה גוון מיוחד משלו (מכון לתרבות קלאסית, מכון למקצועות טכניים, וכו'), והבחירה תהיה

תלמידים מורדים במורים

מרדכי וילנסקי, מנהלו ובעליו של בית הספר "שלוה" בצפון תל-אביב, לא נבהל כשגודע לו כי תלמידיו עומדים להקים מועצת-תלמידים, מעין "סובייט", שיביע את דעת התלמידים ואת תביעותיהם. להיפך, בצורה עדינה ובתלמי-מורגשת אף עזר להם לבצע את זממם. כי מרדכי וילנסקי, בן הי 59, בעל שערות שיבה וקול חרישי, (בפי תלמידיו: "מוטקה") הוא אחד המחנכים הנדירים הסבורים, כי חינוך אמתי מטרות להרגיל את הנער לאחריות עצמית, וכי מוטב לו לתלמיד להגות מחשבות מוטעות מאשר לא להגות מחשבות כלל.

וכך קמה המועצה לפני שנה — 27 חבר המייצגים 450 תלמיד, מפנית כיתתי (5) לכיתה השמינית, 3 לשביעית, 2 לשישית, וכו'.

ה"סובייטים" מתפשטים. ההתחלות היו צנועות. המועצה התערבה בסכסוך כיום בין תלמידים ומורים, הקימה בית-דין פנימי של התלמידים, דאגה לטיפונדיות, השתדלה לקבל לידיה את ארגונם של חר-גים אחרי-הצהרים. אולם לאט-לאט החל הי נסיון לגדול ולמצוא מחקים: קריאה גל-הבת לתלמידים בבתי-ספר אחרים, להקים "סובייטים" משלהם גרמה להקמת מועצות-תלמידים בבתי-הספר התיכוני למסחר, בבית-הספר התיכון החדש (שם שמרו הי-מורים לעצמם זכות ויטו), ובבית-הספר התיכון העירוני (שם הוקמה המועצה בי-יוזמת ההנהלה).

אולם האמביציות של הגוגיה-רעיון בי-

AIR-TRANSPORT

- X מסירה מהירה
- X אריזה הסכנונית
- X דמי ביטוח נמוכים ביותר
- X מניפולציה מינימלית
- X טפול זהיר

מטען אויר עזזה בפחות מאשר אתה חושב!

סאבנה

נתיבי אויר בלגיים
תל-אביב, רחוב מונטפיורי 11, טלפון 6801

מערכת צופר- בעבודתה.
בעד סוקרטס, נגד התלמוד

בידי התלמיד, בעזרת בחינות פסיכטכניות ומדריכים מיוחדים. שיטה זו עלולה למי נוע, לדעתם, את הצורך, שכל תלמיד יצבור במוחו מחסן-גרוטאות של ידיעות, אשר לא ישתמש בהם לעולם, במקום ידיעות חיוניות לו, שלא ילמדם לעולם מחוסר זמן.

ב-100%

"אני מסכים אתך ב-100%. אך מה מוטל על בית-המשפט לעשות, לדעתך?" בשאלה בלתי רגיילה זו פנה השבוע השופט האמריקאי ליבוביץ לעד הסניגוריה, ג'ו סנטור, פושע מועד בן 20. ג'ו גרם לסנסציה כללית, כשהופיע בבית המשפט להגנת חברו, בן 17, שירה והרג נער, שהשתייך לכנופיה יריבה.

"אתם לא תחזירוהו למוטב בעזרת בית-הסוהר", אמר. "לא, אתם רק תעשוהו מר-נפש. מרנפש כמוני, אני הייתי בבית הסוהר. אני יודע מה עשו לי שם. מאו אני שונא את החוק ואת השוטרים...".

"לא הנערים הפושעים אשמים", הוסיף. "אין לנו לאן ללכת. איננו יכולים לשבת בבית, במשך כל ערבי השבוע, לכן ארצנו מצטרפים לתכרה רעה, והשוטרים רודפים אחרינו...".

לשופט, ששאל לעצתו מה לעשות, ענה בקול חרישי: "אדוני השופט, אני פשוט לא יודע...".

* שלמה אבינרי (17), גבריאל מונבו (17), ישראל מנר (17), ישראל פנקס (15).

"שלוה" היו רחבות יותר. הם לא רצו להי יות רק "אגודה-מקצועית". הם רצו להיות יותר: גורם המעצב את עצם תכנית הי-לימודים של מחלקת החינוך, שלא שונתה מאז 1923, ושהיא שנואה במידה כמעט שווה על כל התלמידים בארץ. לשם מטרה זו התליתו להוציא כתב-עת מודפס. הוקמה מערכת, נקבע שם, ובסיום ההכנות באה פניה דיסקרטית אל המנהל שיואיל לעזור במצלילים. "מוטקה" שוב חיך והוציא מי קופת הגימנסיה 70 ל"י לכיסוי ההוצאות. הוא לא תבע לעצמו גם את הזכות לעבור על החומר טרם הדפסתו.

לפני ימים מעטים היתה ל"מוטקה" וילני סקי ההזדמנות לדפדף בפריעמל תלמידיו: "צופר, בטאון התלמיד" — כתב-עת של 24 עמוד שנדפס ב-1000 טפסים ונמכר בי 75 פרוטה. לא היה מקום לאכזבה. המהפכנים הצעירים היו באמת מהפכניים.

נגד ציונות ותלמוד. לא לשוא היתה "ציונות" למילת גנאי בפי תלמידי בתי הספר ובוגריהם. זהו היחס להרצאותיו הפטריוטיות של המורה, הבאות, לפעמים, כתחליף לחינוך קובל מיכאל מנר בן הי 17. "הם ויתרו לגמרי על כל נסיון לחנך לי! מדוע נמשך הקהל אחרי סיסמאות דמגוי גיות מפוצצות במקום לנתח את תכניות המפלגות? מיכאל עונה תשובה די הגיוני נית: "במקום להדריך את התלמיד להגיע לדברים בשכלו, מכריחה אותו שיטת החינוך להעתיק מילה במילה את הרצאות המורה".

פשוט מעליך את בגדי העבודה המלוכלכים — מהר לתוך האמבטיה עם נ ק ה

אמכט קרם

הקצף העשיר והסמיך, הנקי מסבון, מסלק כל עקבות של אבק ולכלוך.

קרם אמכט אינו משאיר באמכט שרידים של סבון. — שופרת תמורת שופרת.

המפיצים היחידים: חברת נוריית בע"מ

למדו אנגלית

בחדרת מורים מעולים

בבית הספר לשפות "קדימה" ת"א. רח' בן-יהודה 74

הרשמה לקורסים למתקדמים ומשתלמים משעה 9 עד 12 בצהרים, ומי 4 עד 8 בערב (חוץ מיום שישי)

חדש! תיבה במכונה בעברית ואנגלית

קולנוע בתל-אביב

אופיר — נשיקת חצות (5)
אסתר — נקמת העני (2)
מגדלור — "סטרומבולי" (3)
אוריון — נשים בכלא (4) (אליגור פרק)

קולנוע בחיפה

אוריון — גונבי האופנים
אורה — ברקקה

ללמוד לרקוד?

רק אצל

גוס-גוס

בבית מיוחדים, ובקבוצות

11 יהודה 64

כתובת המערכת והנהלה: תל-אביב, רחוב ליליבלום 12, טלפון 66785, ת.ו. 136 / העורך: אורי אבנרי / המו"לים: אברהם גורדון ושלוש כהן / דפוס מ. שהם-תל-אביב, רחוב פין 6, טלפון 2230 / גלויות: צינקורסיה ארץ-ישראלית בדים / ההפצה: דוד שופט ובני. תל-אביב.

האלהים לצד הטובים

המערכה נשחרר ישראל 185 ע"י — ז"ר זאב וילנאי — מסדה 1.450 ל"י.

זאב וילנאי — חקר ארץ ישראל. דוקטור לפילוסופיה, שהשתלם במדעי ה- מורח במכללת ארצות הברית ואנגליה, מחברם של תריסר ספרים, שהופיעו כ-4 שפות ובמלמעלה מ-50 אלף טפסים, ועשרות מאמרים, שנושאים — חקר ארץ ישראל.

זאב וילנאי נולד בחיפה, מתקרב 50 ונראה כבן 40 ממושקף, רחב גרם, פנים ומצח, גבה קומה וכבד גוף. הוא שוטט בתבלי הארץ, משתי גדות הירדן, מכירה ויודעה על כל פרטיה הגיאוגרפיים, ההיסטוריים והאגדותיים.

התוצאה: "ארדיב" ("הזאב"), כפי ש" קוראים לו ידיו העריבים, הפך לאחד המעולים בחוקרי הארץ, ששם למטרת חייו הפצת ידיעת הארץ בטויל, בכתב ובהרצאה. עתה כתב וילנאי אחר ששרת ב"הגנה" במשך שנים כמורה לקארטוגרפיה צבאית וכקצין הסברה, סיכום מוקף ביותר על מל" המת ישראל-ערב, 1948.

בספרו הוא סוקר את המערכה מנקודת המבט הגיאוגרפית, האסטרוטגית והשתלבותן של אלה במאורעות ההיסטוריה העברית שבבעבר.

אנחנו המעטים: בהסתייעו ביותר ממאה רישומים, דיאגרמות וצילומים הוא מנתח את השתלשלות המלחמה בכל הקרבות והחזיתות.

דומה שאין מסמך הקשור למלחמה שוילנאי לא טרח להזכירו — ביניהם כרוזי המטכ"ל המצרי, המנוסחים בעברית משוב- שת, שהוטו ע"י סייסם מצרים על היישר בים העבריים בנגב... אמר האלהים אם האויבים שלק רוצים בשלום תעשה כרצונם. אלהים הוא שמועט ויודע... מטרתנו היא להביא שקט ביניכם. בתאי שגם אתם תתנהגו בשלום. ומצילו את חייכם ואת רכושכם ואת יל- דיכם. אין היא כונתנו להתחיל במלחמה רק במקרה של התנגדות. הטוביה לבלתי ולא תנשך זמן רב. ווק במקרה שתנסו להרוס את המסגים והמון שבידיכם. ובכך אנו עונים לכל הנושבים להניח את הנשק בשקט להניף דגל לבן... אחרי זה העש מי שזא ישמע לפקודות הללו. יחשב כמת נפל... אמר אלוהים: כאשר יתקפו אותך — תנע בהתקפה — ותדע שהאלהים ב- צד הטובים... הוא מצטט פקודות יום של סגני אלופים צעירים לחטיבותיהם, בערב הסתערות מרעפת על חזית האויב. מתבל את תאורי תריסר המבצעים העקרים מל- חמת העצמאות בפירוור אנדות עבריות וער- ביות. מעשה את זכר מקומות המערכה בספרות, במקרא, בתלמוד ובסדרשים. מר- בה בצטיטות הנ"כיות ופוסקי שירה.

נקודות הדמיון: מהפתיחה בדברי עקב ("בדם ואש יהודה תקום") כהן: "אנחנו לשלום ואתם לקרב — /אנחנו המעטים ואתכם עם רב — / עובר וילנאי לתאור שיטתי של המערכה במרחבי ירושלים, תל- אביב, הנגב והצפון.

ישנם אי דיוקים מעטים (בהקדמת תא- ריך כיבוש כפר פלוני) ושימוש מופרז בשי- לוש נקודות הדמיון (...). ובמידה יתירה, כתיבה ברוח דברי שאול טשרניחובסקי, שהוא מביאם: "מנגינת דם ואש: כל מה שתראה — ר/ש" ולעתים מתחספים לתיאורי הקרבות העוניניים והמצוינים כשי- לעצמם, משפטים מנופחים של התיירות לאומנית, שאינם נותנים אלא פעם להאי מגוחך.

בלי הפגם הזה, נראה שהספר מה- זה אוצר בלום של פרטים ופרטי פרטים ידועים ובלתי ידועים, סקירה גדושה עוב- דות מעניינות ביותר.

נחשון — הקרב על הדרך אל ירושלים והבסתחה. (2) יפתח — הבסתח גלגל העליון המזרחי. (3) בין-עמי — כיבוש גלגל העליון המערבי. (4) ברוש — קרבות להדיפת הסורים משמר הירדן. (5) דני — כיבושהערים לוד—רמלה וסי- ביבותיהן. (6) דקל — כיבוש עצרת וסי- בתה בגליל התחתון. (7) יואב (עשר המכות) — פריצת הדרך אל הדרום והנגב. (8) חי- רם — שחרור הגליל העליון התיכוני. (9) לוט — התקדמות צבא ישראל אל סדום ותוף עם המלח. (10) אסף — הדיפת המצ- רים מהנגב המערבי. (11) חורב (ע"י) — הדיפת המצרים מהנגב. (12) עובדה — מסע צבא ישראל אל מפרץ אילת.

האורז המר

"האורז המר" מגיע לישראל, ותופי הפרסומות הולכים לפוני ברעש גדול. הצני- זורות במדינות רבות עקמו את הטמיון, למראה תמונות רבות והפעילו את המס- פרים הגוורוזות הצנוורה המקומות — לא פחות עיוורת ושרירותית מאשר בכל מקום אחר — גם היא לא טמנה את ידה. הסרט מגיע לבד הקולנוע בישראל מקוטע במי- דת-מה.

הנושא של הסרט: בצפונה של איטליה מצויים שדות-אורז ונשים עובדות בהם. זוהי עבודה קשה, שגשי סין והורו הורגלו בה מזה אלפי שנה, אבל לנערות האיטל- קיות זוהי עבודה מפרכת מאד. תנאי הדיור (וזהי עבודה עונתית) של הפועלות איומים.

במאי בעל טעם ומצפון חברתי היה יכול לשזור על נושא זה סרט פשוט, עוב- דתי, אמתי. אולם זה סאנטיס חשש, כפי הנראה, פן ישתעמם הקהל ועל כן הוסיף בליל של עלילות פליליות, שכונתן להז- ריק מתח לסרט. התוצאה הפוכה: החלקים העובדתיים: העבודה בשדות האורז, חיי הפועלות — הם הקטעים המצוינים מבחינת המשחק, ואילו בקטעים העלילתיים המלו- דרמטיים ניכרת השפעה אמריקאית חזקה, שאינה מוסיפה לאיכות הסרט.

הגוף הביא פרסומת. כנגד כשרונו להפעיל המונים, אין הוא יודע להסיק משחק טוב מכוכביו, ונראה שכל אחד מהם הלך בדרכו ויצר לעצמו דמות כראות עיניו. הגברים ויטוריו גאסמאן וראף ווא- לונה, בתפקידים של חייל סימפאטי ו- גאנגסטר סאדיסט, אינם מענינים כלל. לער- מתם, דאוריס דאולינג (שחקנית אמריקאית), שגטשה את הוליבו, לאחר שהופיעה ב- תפקיד קטן אך מצויין ב"איכה ירדת אדם") הנראית ב"אורז המר" כפושעת החזרת למוטב, וסילבאנה מאיאני — פועלת יפה- פיה בעלת חולשה לחיי-מותרות — מציגות משחק טוב, אך לא מבריק. בעוד שדוריס דאולינג, אחת השחקניות הטובות ביותר על הבד בימינו, מצטיינת בהבנה מלאה יותר של התפקיד, הרי סילבאנה מאיאני מצ- טיינת בגוף מגרה, טהה-סאנטיס מצלם אותה בעשרות מצבים, מעשרות כיוונים שונים. גופה של סילבאנה הביא לסרט פרסום רב. אין ספק שהונו נסיון מענין בתעשיית הס- רטים האיטלקית: נסיון לשלב מראות ריא- ליסטיים מסוג "גונבי האוטובוסים" עם מתח דרמטי, עשוי, כדוגמת הוליבו.

נקמת העני: הסרט הזה חורג מן המסגרת המקור- בלת של סרטים סוציאליים; הוא איננו מתמר לחשוף את האמת של החברה ה- אנטישית כולה, או אפילו מן החברה ה- ארגנטינית, אלא אך בחייהם של שני טפו- רים יחידים: גבר ואשה, באי כת שני הקצוות של החברה. הגבר — פועל מוכשר

כדי להנצל מן המגותן שבספור מעשיה, השתמש הבמאי בבמיו פשוט וחלק. בנין הכנסיה משמש רקע לתצלומי-לילה, המש- רים אוירה מסתורית על הסרט כולו. זולי מורנו היא אשה יפה, אולם בתפקיד העלמה, המתלבטת בין האושר לעושר, היתה קרה מדי ובלתי משכנעת. ארתורו דה קורדובה הדגים משחק הוליבודי שקט, שלא הבליש את המגז החם של הארגנ- טינים. גם המוסיקה חסרה את המוטיב הדרום אמריקאי, ומלוח את הסרט מתחילתו ועד סופו בעונה יתרה.

הסרט הארגנטיני. הסרטים האר- גנטיניים, דוברי הספרדית, מכונים בעיקר אל ארצות אמריקה הלטינית. לאמריקה ה- צפונית מגיע אחוז קטן, לאירופה אחוז יותר קטן, ולישראל כמעט שלא הגיע אף סרט ארגנטיני אחד.

מאז ומתמיד הושפעה ארגנטינה מהסרט הצרפתי, ורוב הסרטים שנוצרו שם היו על נושאים מתוך רומנים או מחזות צר- פתיים. ב-1942 התארגנה חברה של אמנים ארגנטיניים, ששמו להם למטרה להרים את קרנה של התוצרת הארגנטינית המקורית. ההצלחה הראשונה שלהם היתה "מלחמת גאושים", סרט על נושא לאומי, שזכה להצלחה אמנותית ומסחרית בעולם כולו. סרטים מענינים אחרים היו "שלושת הא- נשים מרינו", סרט סוויטי מבוסס על אגדה נושנת, "כולם כאיש אחד" ו"דומינגו סר- מינטו", ביוגרסיות של אנשים רבי פעלים. וההצלחה הגדולה, שזכתה לסרט הראשון בפסטיבל הסרטים בקאן "הגברת השוכבה". גם הסרט, שהגיע לישראל, אינו נופל מטר- בי הסרטים האחרים.

במקופה על ידי מעבדו, יורד מדחי אל דחי ונהפך לעני מבקש נדבות. והאשה — עלמה מהודרת המבכות את הונה והינה בכתו עשועוים, ושיאפתה היחידה היא למציא גבר עשיר, שיוכל לספק את כל דרישותיה. היא אפילו אינה נרתעת ללכת ולגור (כלי גשואים, ובלי צנוורה) בביתו

הסרט הארגנטיני. הסרטים האר- גנטיניים, דוברי הספרדית, מכונים בעיקר אל ארצות אמריקה הלטינית. לאמריקה ה- צפונית מגיע אחוז קטן, לאירופה אחוז יותר קטן, ולישראל כמעט שלא הגיע אף סרט ארגנטיני אחד.

מאז ומתמיד הושפעה ארגנטינה מהסרט הצרפתי, ורוב הסרטים שנוצרו שם היו על נושאים מתוך רומנים או מחזות צר- פתיים. ב-1942 התארגנה חברה של אמנים ארגנטיניים, ששמו להם למטרה להרים את קרנה של התוצרת הארגנטינית המקורית. ההצלחה הראשונה שלהם היתה "מלחמת גאושים", סרט על נושא לאומי, שזכה להצלחה אמנותית ומסחרית בעולם כולו. סרטים מענינים אחרים היו "שלושת הא- נשים מרינו", סרט סוויטי מבוסס על אגדה נושנת, "כולם כאיש אחד" ו"דומינגו סר- מינטו", ביוגרסיות של אנשים רבי פעלים. וההצלחה הגדולה, שזכתה לסרט הראשון בפסטיבל הסרטים בקאן "הגברת השוכבה". גם הסרט, שהגיע לישראל, אינו נופל מטר- בי הסרטים האחרים.

סילבאנה מאיאני (האורז המר) גוף מטוקן וזוג מטפריים

סילבאנה מאיאני (האורז המר) גוף מטוקן וזוג מטפריים

המקופה על ידי מעבדו, יורד מדחי אל דחי ונהפך לעני מבקש נדבות. והאשה — עלמה מהודרת המבכות את הונה והינה בכתו עשועוים, ושיאפתה היחידה היא למציא גבר עשיר, שיוכל לספק את כל דרישותיה. היא אפילו אינה נרתעת ללכת ולגור (כלי גשואים, ובלי צנוורה) בביתו

של אדם בלתי ידוע לה, הנראה לכולם כמיליונר בעל עסקים גדולים.

מחבר (אבל רק לקהל הצופים) שה- מיליונר אינו אלא אותו עני, האיסף את המליונים שלו בפתח הכנסיה. לעני שיטה משלו, ופילוסופיה שלמה על תורת אסוף הנדבות, ולולא הטרגיות שבמצבו היה יכול להפוך את הסרט לקימדיה מוצלחת.

לאחר שהא העלמה לגור בביתו והוא מתאהב בה, הוא נוכח שלא רק הכסף קונה את האיש (למרות שזה עוזר בהר- בה), ומחליט לעזוב את המקצוע.

קטרין גרייסון, מריו לנצה וחווה איטורבי (נשיקה של חצות) זמרת ספונקת וזוג טנורים

באותו יום ממש, מחליטה גם העלמה שאין הכסף קונה את האושר, ומתכנת בריחה עם מאהב עני אבל ישר: כלומר, בן למשפחה עשירה שאבד את הונו במשחקי הקוביה.

בנקודה זו מגיע הסרט למסקנה, שעודף הכסף הוא הגורם לסבל הנפשי (אם לא הנשמי) של בני האדם. ובארגנטינה יש כנראה פתרון לבעיה כאובה זו — הכנסיה הקתולית. הכנסיה מושיטה את ידה, ונר- נתת את שכמה למשאו הכבד של גורם הסבל (הכסף), והכל מסתדר.

כדי להנצל מן המגותן שבספור מעשיה, השתמש הבמאי בבמיו פשוט וחלק. בנין הכנסיה משמש רקע לתצלומי-לילה, המש- רים אוירה מסתורית על הסרט כולו. זולי מורנו היא אשה יפה, אולם בתפקיד העלמה, המתלבטת בין האושר לעושר, היתה קרה מדי ובלתי משכנעת. ארתורו דה קורדובה הדגים משחק הוליבודי שקט, שלא הבליש את המגז החם של הארגנ- טינים. גם המוסיקה חסרה את המוטיב הדרום אמריקאי, ומלוח את הסרט מתחילתו ועד סופו בעונה יתרה.

הסרט הארגנטיני. הסרטים האר- גנטיניים, דוברי הספרדית, מכונים בעיקר אל ארצות אמריקה הלטינית. לאמריקה ה- צפונית מגיע אחוז קטן, לאירופה אחוז יותר קטן, ולישראל כמעט שלא הגיע אף סרט ארגנטיני אחד.

מאז ומתמיד הושפעה ארגנטינה מהסרט הצרפתי, ורוב הסרטים שנוצרו שם היו על נושאים מתוך רומנים או מחזות צר- פתיים. ב-1942 התארגנה חברה של אמנים ארגנטיניים, ששמו להם למטרה להרים את קרנה של התוצרת הארגנטינית המקורית. ההצלחה הראשונה שלהם היתה "מלחמת גאושים", סרט על נושא לאומי, שזכה להצלחה אמנותית ומסחרית בעולם כולו. סרטים מענינים אחרים היו "שלושת הא- נשים מרינו", סרט סוויטי מבוסס על אגדה נושנת, "כולם כאיש אחד" ו"דומינגו סר- מינטו", ביוגרסיות של אנשים רבי פעלים. וההצלחה הגדולה, שזכתה לסרט הראשון בפסטיבל הסרטים בקאן "הגברת השוכבה". גם הסרט, שהגיע לישראל, אינו נופל מטר- בי הסרטים האחרים.

במקופה על ידי מעבדו, יורד מדחי אל דחי ונהפך לעני מבקש נדבות. והאשה — עלמה מהודרת המבכות את הונה והינה בכתו עשועוים, ושיאפתה היחידה היא למציא גבר עשיר, שיוכל לספק את כל דרישותיה. היא אפילו אינה נרתעת ללכת ולגור (כלי גשואים, ובלי צנוורה) בביתו

הסרט הארגנטיני. הסרטים האר- גנטיניים, דוברי הספרדית, מכונים בעיקר אל ארצות אמריקה הלטינית. לאמריקה ה- צפונית מגיע אחוז קטן, לאירופה אחוז יותר קטן, ולישראל כמעט שלא הגיע אף סרט ארגנטיני אחד.

מאז ומתמיד הושפעה ארגנטינה מהסרט הצרפתי, ורוב הסרטים שנוצרו שם היו על נושאים מתוך רומנים או מחזות צר- פתיים. ב-1942 התארגנה חברה של אמנים ארגנטיניים, ששמו להם למטרה להרים את קרנה של התוצרת הארגנטינית המקורית. ההצלחה הראשונה שלהם היתה "מלחמת גאושים", סרט על נושא לאומי, שזכה להצלחה אמנותית ומסחרית בעולם כולו. סרטים מענינים אחרים היו "שלושת הא- נשים מרינו", סרט סוויטי מבוסס על אגדה נושנת, "כולם כאיש אחד" ו"דומינגו סר- מינטו", ביוגרסיות של אנשים רבי פעלים. וההצלחה הגדולה, שזכתה לסרט הראשון בפסטיבל הסרטים בקאן "הגברת השוכבה". גם הסרט, שהגיע לישראל, אינו נופל מטר- בי הסרטים האחרים.

לקטרין סבתה עשירה, המוכנה לממן או- פרה חדשה, בתנאי שנכדתה תקבל את תפקיד הפרימדונה; הנכדה מוכנה לשיר בת- נאי שכן זוגה לאופרה יהיה מריו יפה התואר. וכן מסתבכת העלילה והולכת לצ- לילי המוסיקה המשתפכת וצבעי הטכני- קולור.

נעלים אדומות — לא בדיוק אג- דתו המפורסמת של אנדרסן, אך אחד הבא- ד לטים המצוינים ביותר שראו על הבד, הודות לצילומים אמנותיים ורגליהם של מוירה שירר, רוכרט הלפמאן ומאסין.

קטרין גרייסון, מריו לנצה וחווה איטורבי (נשיקה של חצות) זמרת ספונקת וזוג טנורים

שלושה שחרור — סחיסת-דמעות על ידי הצגת מעשי זועה יפניים במחזות ריכוז של ארחים בפיליפינים, בזמן המל- חמה. ראוי לציון כסרט הראשון המנסה להראות יפני, שאינו דומה יותר לקוף צהוב, מאשר לאדם.

נשים בכלא — סרט רעשני במק- צת, אך נסיון רציני למרי, להראות את המתרחש בכמה בתי סוהר לנשים בארצות הברית. מסתבר שהצדק שם עיוור והמצ- פון החברתי חרש לשוועתן של האסירות

תוצאות ח.ד.ן הקולנוע ההשתתפות בחידון היתה רבה, אף על פי שכמה מן השאלות לא היו קלות כל עיקר. כשליש מכל הספרונות שנתקבלו הכילו תשובות נכונות. בין פותרים אלה נערכה הגרלה, ולפיה יתולקו הפרסים. אלה תוצאות ההגרלה:

בפרס הראשון: כרטיס מיניו זוגי שנתי לבית הקולנוע הקרוב לביתו של הפותר, זכה: אריאל ברלי, רחוב מונטיפיורי 9, תל-אביב. המיניו הוא לקולנוע "תמר", תל-אביב.

בפרס השני, "הטור השביעי" לאלתרמן, זכה יוחנן שפיץ, רחוב ביאליק 25, תל- אביב.

בפרס השלישי, "מריון חיה" לויקי באום, זכתה לולה מינקא, רחוב הרמן שפירא, רמת-גן.

בפרס הרביעי, "תעלומה ואין קורא לה" מאת יהושע בריוסף, זכה אמנון קבצניק, רחוב המלך דוד 88, ירושלים.

בפרס החמישי, "האורח תום פיין" מאת הוברד פסט, זכה עמנואל גיללס, רחוב קלישר 48, תל אביב.

- וזה פתרון החידון: א. (1) שארל בואייה (2) צ'ארלי צ'אר- פלין (3) לורנס אוליביה (4) גריטה גארבו (5) קלודס קולברט (6) ויויאן לי. ב. (1) האחים מארקס (2) אוליביה דה האבילאנד וג'ון פונטיין (3) חווה איטורבי (4) דאני קיי (5) משפחת השופט הארזי. ג. (1) ג'ינג'י דוגרט. (2) בינג קרוס- בי (3) פרד אסטיר (4) גלטון אדי (5) זיאנט מקדונאלד. ד. (1) אורסון חלס. (2) חיליאם וואילר (3) סטיל ב. דה מיל. (4) רוברטו רוסליני (5) מייקל פאואל ואמריקן פרסבורגר. ה. (1) פראנק סינאטרה. (2) ג'ריי גארסון (3) אן שרידאן (4) לארי פארקס (5) הנרי פונדה. (6) איגרייד ברגמן.

010 1113 25

JK 76 1113 010

1113 010

1113 010

1113 010

ולחיות

בקר לך ארבעה ארבעה

הר האסתר ציוה ספר איך אר הערנים

אם אתה יודע את המלך

אם אתה יודע את המלך